46ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 391 Կ. ՊՈԼԻՍ, 1902 ՅՈՒԼԻՍ 24/6 ՕԳՈՍՏՈՍ ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ Ի ՋԷՄՍԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 24 ԹԷՄՈՒԶ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալաթ Այի Ճատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزتهدر
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեա
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ, Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

«Նէշընէլ Ռիվիու»ի կարծիքները ծրագրական մերձեցումներու մասին՝ երեք տէրութեանց միջեւ.—Անդեմսանդր թագաւորին եւ Տրակա թագուհիին յառաջիկայ այցելութիւնը.—Նշանակելի մերձեցում մը.—Լորտ Ռոզպերի ճառը եւ անոր յառաջ բերած տպաւորութիւնը։

Լորտ Սալզպըրիի հրաժարման վրայ, անգլիական կարեւոր թերթ մը, «Նէշընէլ Ռիվիու», այսքար կը մղէ Գերմանիոյ դէմ, և կը ջանայ ապացուցանել՝ Անգլիոյ համար Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մերձեցման մը անհրաժեշտութիւնը։ Հետաքրքրական է այս պարագան, մանաւանդ երբ միւք բերնք թէ մեկնչնէլ Ռիվիու»ի յօդուածները, — պիպէս կրնան գիտնալ այդ թերթին ընթերցողները, — պաշտօնական շրջանակներէ թելադրուած բաներ են։ Խնդրոյ առարկայ յօդուածին հեղինակը կը բացատրէ թէ, Գերմանիա կը ջանայ դաշնակցութիւն մը կնքել Մեծն-Բրիտանիոյ հետ, որպէսզի պատերազմական տեսակէտէն անիկա տկարանայ տագնապալի ժամանակներու մէջ, երբ գերմանական նաւատորմիղը պատրաստութիւն չունենայ։ Ցեռոյ այս գործին մէջ կայ նաեւ բրիտանական կայսրութիւնը լքելու մտադրութիւն մը, ցամաքային տէրութիւններու համախումբ յարձակման մը առեն։ Զկարծուիր թէ Գերմանիա չատ բարակները փնտռած է, երբ խնդիրը իրեն համար Անգլիոյ հետ մերձեցում մը գոյացնելն է, և քիչ հաւանականութիւն կայ նոյնպէս որ Մր. Զէմպրլէյն ըլլայ առաջին անգամ առաջարկութիւն մը ընողը, անգլօ-գերմանա-ամերիկեան դաշնակցութեան մը համար, դաշնակցութիւն մը որ անգլիական քաղաքական շրջանակներու գաղափարը կը թուէր ըլլալ, որուն ընդդիմութիւնը Պէրլինէն է որ եղած է, որովհետեւ Գերմանիա չատ ադէկ կը հասկնար որ ինք Անգլիոյ հետ չահերու բաւարար հաւասարութիւն մը չունէր որ այս գործին տարտեսական խնդիրի մը այն հանգամանքը, զոր պէտք էր ունենայ։

Արդ, երբ խնդիրը Անգլօ-ֆրանսա-ռուսական մերձեցման մը վրայ է, պէտք է համոզուիլ որ ատոր ալ իրականացումը նոյնչափ անհնարաւոր է մօտաւոր ապագայի մը մէջ, սա բոլորովին պարզ պատճառին համար որ, այս երեք տէրութիւններուն չահերը կատարելապէս հակընդդէմ են իրարու։

Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, օրինակի համար, Անգլիա՝ Ռուսիոյ դէմ դիրք մը գրաւած է։ Ասոնք ասանկ ըլլալով, ի՞նչպէս ընդունել որ Ֆրանսական, ռուսական և անգլիական կառավարութիւնները պիտի կրնան այն տեսակ համաձայնութեան մը յանգիլ, որով կարենան համերաշխութեամբ գործել։ Ատով Անգլիա, Ֆրանսա և Ռուսիա վճռա.պէս պիտի զոհուէին։

Այս տեսակ դաշնակցութիւն մը միայն կրնայ կնքուիլ մեծ և նուազ կարեւոր տէրութեան մը միջեւ, որ կրնայ հաւասարապէս հետեւիլ զինքը առաջնորդող տէրութեան քաղաքական ուղղութեան։ Ասոր համար չէ՞ որ Իտալիա այս միջոցին կը ջանայ հետզհետէ ազատիլ գերմանական ազդեցութենէն։

Այդ տեսակ դաշնակցութիւն մը կրնայ կնքուիլ այն պայմաններուն մէջ որոնցմով կնքուած է Ֆռանսեռուսական դաշնակցութիւնը, այսինքն երբ այդ դաշնակցութեան պատկանող երկու տէրութիւնները բացարձակապէս համահաւասար չահեր ունին, և երբ իրենց ընդհանուր քաղաքական գործունէութեան մէջ միակ նպատակի մը կը հետապնդին։

Պատճառները որոնց կը յենու «Նէշընէլ Ռիվիու» շնորհքով բաներ չեն, և կասկածելու մեծ պատճառներ կան թէ այս գեղեցիկ ծրագիրը կրնայ իրականութիւն գտնել։ «Նէշընէլ Ռիվիու» կը յարէ թէ անգլօ-ֆրանսա-ռուսական դաշնակցութիւնը պիտի կրնայ երաշխաւորել Հոլանտայի ապահովութիւնը՝ համաձերմանացման առաջնաղացումէն։ Պէտք է նկատողութեան առնել թէ, Հոլանտայի գոյութիւնը այնքան վտանգուած էր ակէ առաջ որքան իր գաղթականութիւններուն դարձած էր աչքը Մեծն Բրիտանիոյ, բայց անգլիական մամուլը միւս կողմէ հաւատք կը յայտնէ թէ ատոնք դատարկ վախեր են։ Այսօր «Նէշընէլ Ռիվիու» համոզում ցոյց կուտայ թէ խոհեմութիւն պիտի ըլլար Հոլանտայի գոյութիւնը ապահովել, բայց կ'ուզէ նաեւ որ այդ գործին մէջ Անգլիա ալ մաս ունենայ։ Ասիկա կը նշանակէ անուղղակի կերպով թէ, Անգլիա կը ճանչնայ Հոլանտայի ունենալիք անձկութիւնները քիչ կամ չատ մտաւոր ապագայի մէջ, բայց խնդիրը երբ այդ տեղուանքը հանի, Հոլանտա չատ պատճառներ ունի պաշտպանութիւնը խնդրելու այդ մեծ տէրութեանց, որոնք իրենց աշխարհագրական դիրքին հետեւանքով չպիտի կրնան աչք տնկել, իր գաղթականութեանց։

* * *

Ֆրանսերէն թերթերուն գրածին համեմատ, «Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ» յիշատակելով Ալեքսանդր թագաւորին և Տրակա թագուհիին յառաջիկայ աշնան Լիվատիա ընելիք ճամբորդութեան նշանակութիւնը, կը վստահեցնէ թէ այս ճամբորդութիւնը չկրնար նկատուիլ Աւստրահունգարիան ախորժակի բերել, որովհետեւ Ալեքսանդր թագաւորը և իր նախարարները ընդհակառակը կը մտածեն թէ, անիկա նպատակ ունի հարթելու այն դժուարութիւնները, որոնք գոյութիւն ունին Պէլկրատի և Վիէննայի միջեւ, Մրլան թագաւորին մահուընէն ի վեր։ Այդ ճամբորդութիւնով, Ալեքսանդր թագաւորը կ'ուզէ այցելութիւն մը տալ թէ Ֆրանսուա Ժոզէֆ կայսր և թէ իր հոր գերեզմանին, որ Աւսարիա կը գտնուի։ Այս ճամբորդութեան պայմանները և պարագաները ճշդելու համար է որ նախարարապետ Մ. Վուրիչ մօտաւորապէս Վիէննա պիտի երթայ կոմս Կոլուխովսքիի հետ տեսակցելու։

Ինդիր է թէ Ալեքսանդր թագաւորը պիտի հաւանի՞ մինակ երթալ Վիէննա։ Զարը և Զարուհին Տրակա թագուհին Լիվատիայի մէջ ընդունելէ ետքը, դժուար պիտի ըլլար Վիէննայի արքունիքին ընդունիլ թէ Ալեքսանդր թագաւորը պիտի կրնար իր միեւնոյն ընթացքը չունենալ այս պարագային։

Պէլկրատի և Վիէննայի միջեւ մտերմական յարաբերութեանց հաստատումը մեծապէս պիտի նպաստէ խաղաղութեան պահպանման։

* * *

Լորտ Ռոզպերի Լոնտոնի ազատատան կուսակցութեան խումբին մէջ ճառ մը խօսեցաւ, որ սեմնամեծ իրաւամբ գնահատուեցաւ պահպանողական մամուլին կողմէ, և չատերէն ալ գնահատուեցաւ։ Ասիկա ազնուասիրտ լորտին ճակատագիրն է, իր քաղաքական գործունէութեան մէջ մանրելէն ի վեր։ Ամէն անգամ որ խօսի ան և իր գաղափարները ու ծրագիրները յայտնէ, արքայականները կը ծափահարեն զայն և ազատականները կը լռեն։

Երբ Անգլիա Հարաւ. Ափրիկեան հանրապետութեանց հետ բռնուած էր, և երբ կարելի չէր գուշակել ելքի միջոցը՝ այս սոսկալի պատերազմին, լորտ Ռոզպէրի կը գնահատէր Մր. Զէմպրլէյնի քաղաքականութիւնը, կ'արդարացնէր պատերազմը, համոզուած էր թէ պատերազմը ծագելու համար պատճառներ տեղի ունեցած էին Պօէրներուն կողմէ, և կը կշտամբէր զանոնք որ, նոյն իսկ Անգլիոյ մէջ, կը հաւատային թէ անիկա տիրապետութեան պայքար մըն էր։ Ցեռոյ, երբ հաշտութիւնը կարելի կը թուէր, և երբ կը մտածուէր թէ նախարարական վարչակազմութիւն մը անխուսափելի է, և թէ նոր մարդիկներ պէտք էին ջանք թափել երկիրը բնական վիճակին վերածելու համար, լորտ Ռոզպէրի յանկարծակի կերպով իր ընթացքը փոխեց։ Սկսաւ քննադատել այն պայմանները որոնց մէջ տեղի ունեցած էր պատերազմը և քիթը մտաւ Սըր Հէնրի Բէմպըլֆիլդ-Պէնըրմէնի, առանց վարանելու յայտնելու իր արքայական գաղափարները և յորդորելով ազատականները, բացարձակապէս բաժնուիլ Անգլիոյ յաւիտենական թշնամիներէն՝ Իռլանտացիներէն։

Հաւանական է որ լորտ Ռոզպէրի սահմանուած ըլլայ կառավարութեան վարչուհեան պեռը ըլլալու, քանի որ ինք ոչ միայն պաշտպանեալն է կարծեցեալ արքայական ազատականներուն, որոնք համոզուած են թէ Անգլիոյ ներկայ խորհրդարանը չկրնար օգտակար գործ մը կատարել։

Ինչ բանի համար որ կարելի չէ հիմակուէնմա ուրախանալ, սա է թէ, պահպանողական կառավարութիւնը չկաիր իր գործէն, ոչ միայն որովհետեւ վերջին ժամանակներս կուսակցական ընտրութիւնները ազատականներուն յաղթութիւնը դադրած ըլլալուն համար, այլ նաեւ որովհետեւ խորհրդարանին անդամներէն մեծագոյն մասին ցանկապատը անցնելուն համար, ընդդիմադիրներուն շարքը զօրացուցած ըլլալով ատով։

Դեղեցիկ նշան է սա։

Է. Պ.

ՄԱՏԵՆԱԽՕՍԿԱՆ

Գործն. Քեռականութիւն արդի Աշխարհաբարի. Գ. Գիրք. Ա. մաս.— Հրատ. Հ. Ասատուր.— Տպ. Ց. Մատթէոսեան 1902 Կ. Պոլիս

Ահա՛ քերականութիւն մը որուն համար չպիտի կրնանք ըսել թէ հարեւանցի ու հապճեպ աշխատութեան մը արդիւնքն է, ինչպէս ընդհանրապէս եղած են մեր մէջ իրարու յաջորդող կարգ մը դասագիրքներ, յաւէտ շահադիտական նպատակով միայն հրատարակուած։ Տիկին Զապէլի քերականութեան Գ. Գրքին այս Ա. մասը, նոյնպէս պատրաստուած Հրանտ Ասատուրի աշխատակցութեամբ, ծայրէ ծայր կը վկայէ այն մանրազնին պրրպլուումներն ու քննութիւնները զոր հեղինակները կատարած են արդի լեզուին վրայ. այնքա՛ն խղճմտօրէն։ Իրենց աշխատութեանց մէջ, որոնց մասն տեղակ եղած է այս տողերը գրողը, իրենց քննած խնդիրները չօշափող ո՛չ մէկ նախորդ գործ, ըլլայ նոյն իսկ ան յօդուած մը, անտես ըրած չեն, քիչ չատ հեղինակութեան աէր եղողի յայտնած ո՛չ մէկ կարծիք կամ դիտողութիւն արհամարհած չեն, և ամէն ինչ լիուլի քննելէ, վերաքննելէ, կրկնավերաքննելէ յետոյ տուած են իրենց որոշումներն այն բոլոր լեզուական խնդիրներուն վրայ զոր իրենց գործին մէջ պարզած են։ Ասոր համար է որ իրենց քերականութիւնը վերջ կը մնայ անձնական ճաշակի կամ քմահաճոյքի յատուկ միակողմանութիւններէ. բան մը՝ որմէ ո՛չ մէկ տեղ այնքան պէտք է խորշիլ որքան Քերականութեան մը մէջ ուր լեզուին միայն ընդհանրացած օրէնքները պէտք է որ աւանդուին, և ո՛չ թէ անձնական ճաշակի յատուկ չեղումները կամ հնարածոյ կանոններ։ Այս տեսակէտով լիովին յաջողած է Տիկին Զապէլի քերականութիւնը որ աշխարհաբարի յատուկ բազմաթիւ զարտուղութիւններու և քմահաճ անմիօրինակութիւններու մէջէն կորցնցածէ զատել, զտել և ընտրել ամէնէն աւելի ընդհանրացած և լաւագոյն ձեւերը, տալու համար անոնց օրէնքի նուիրագործումը։ Պէտք է ընդունիլ թէ Այրընեանի քնական քերականութենէն ետք առաջին անգամ ըլլալով այս քերականութեան մէջ է որ կը գտնենք արդի աշխարհաբարին վրայ բոլորովին դիտակից քննութիւն մը, զի թէեւ Այրընեանի անմահ և հոյակապ գործը արդի հայերենի մէջ քննելի գրեթէ ամենափոքր խորչիկ մ'իսկ թողուցած չըլլայ և այս քերականութեան ալ չատ մը կէտերը թէեւ լիներն Այրընեանի դիտողութիւններուն կրկնութիւնները, բայց պէտք է նկատել թէ Այրընեանի օրէնքն ի վեր արդի գրաւոր հայերէնը բաւական նշանակելի փոփոխութիւններ կրած է՝ իր մէջ ստեղծելով կարգ մը օրէնքներ ու մասնաւորութիւններ որոնք առաջին անգամ ըլլալով այս քերականութեան մէջ կը դիտուին, թո՛ղ դիտուած ուրիշ ոչնոր պարագաներն ալ որոնք նախորդ քերականներուն բոլորին ալ ուշադրութենէն վրիպած են։ Այս տեսակէտով բանասիրական արժէք մը ալ կ'ունենայ այս քերականութիւնը, ընտիր դասագիրք մը մը լինելու առաւելութեան հետ միասին։ Բնական էր սակայն որ դասագրքի մը սահմանը չէր ներեր բուն բանասիրական-քնական կերպարանք մը տալ գործին որով ի հարկէ չատ աւելի պիտի ընդարձակուէր ան և դասագիրք ըլլալու յարմարութիւնը պիտի կորսնցնէր։

Այս ընդհ. դիտողութիւններէն յետոյ անցնինք բուն գործին քննութեան։ Տէր և Տիկին Հր. Ասատուր գրքին սկիզբը զետեղած են «Ցառաջաբան» մը ուր գլխաւորաբար կը պարզեն այն պատճառները որ իրենց իրաւունք տուած են նախընտրելու քերականական կարգ մը կանոններ որոնց մասին դեռ մեր գրագէտները համաձայն չեն իրարու մէջ։ Այդ պատճառները իրաւացի են և ես, գոնէ իմ մասիս, գրեթէ համամիտ եմ իրենց բացի մէկ քանի պարագաներէ որոնց մասին դիտողութիւնս պիտի յայտնեմ կարգին։ Ցառաջաբանին կը յաջորդէ «Նախնական գիտելիք»ի մասը ուր նախ «գաղափար»ի և «լեզու»ի վրայ հարկաւոր ծանօթութիւնները տրուելէ յետոյ՝ կը խօսուի «գիր»երու և անոնց տեսակներուն վրայ։ Այս մասին մէջ նորութիւն է բաղաձայններու դասակարգութիւնը ըստ արդի լեզուաբանութեան։ Ասոր կը յաջորդէ «Առոգանութեան» յատկացած գլուխը ուր լիովին ճշդուած են առոգանութեան կանոնները և նշաններու գործածութեան պարագաները։ Ցետոյ իրարու կը հետեւին «ուղղագրութեան» «առադարձութեան» և «որոնութեան» կանոններու յատուկ մէջ մէկ գլուխ ալ որոնց մէջ ուղղագրութեան և կէտադրութեան կանոնները մանաւանդ ճոխ են և ուր կը հանդիպինք բոլորովին նոր դիտողութիւններու ալ։ Ասկէց վերջ կուգայ «բառակազմութիւն»ը ուր երեք գլուխներու մէջ կը ծանօթացուին ձայնաւորներու «կորուստան» և «փոփոխման», բառերու «ածանցման» ու «բարդութեան» կանոնները, որոնց մէջ ոչ մէկ պարագայ կամ մասնաւորութիւն մոռցուած չէ, կարծենք։ Ածանցման գլխուն մէջ կայ «նախադաս» և «յետադաս» «մասնիկ»ներու ճոխ ցուցակ մը իրենց նշանակութեանց համեմատ դասակարգուած։ Ասոնց կը յաջորդէ «նմանաձայն», «հոմանիշ», «հականիշ» և «բազմանիշ» բառերու վրայ խօսող գլուխ մըն ալ որ բաւական օգտակար պիտի ըլլայ ուսանողներուն։ Այստեղ կ'աւարտի Նախնական Գիտելիքի մասը ու կ'սկսի «Անուն կամ «գոյական»ինը, ուր հինգ գլուխներու մէջ կ'աւանդուին անուններու «թիւ»ն ու «տեսակ»ը, «հոլովումը», «հոլովներու գործածութիւն»ը, գոյականին «համաձայնութիւն»ը և «լուծում»ը։ Ցետոյ կու գայ «Ցօդ»ը որ կը գրաւէ երկու գլուխ, յետոյ՝ «Ածական»ը երեք գլուխ, յետոյ «Դերանուն»ը՝ նորէն երկու գլուխ և ասով կ'աւարտի Տիկ. Զապէլի քերականութեան Գ. Գրքին այս Ա. մասը։

* * *

Այս ընդհանուր ակնարկէն յետոյ անցնինք մանրամասնութեանց, ներկայացնելու համար քանի մը դիտողութիւններ, զոր ընելու թելադրուեցանք գործը ծայրէ ծայր աչքէ անցընելով։

«Ու», «իւ» և «էօ» ձայնորուն իրաւամբ «բաղադրեալ ձայնաւոր» ըսուած է (15) (*), բայց ինչո՞ւ «ու» և «իւ» միեւնոյն աեն երկբարբառներու կարգին մէջ ալ կրկնուած են (17)։

Առոգանութեան նշաններէն «երկար»ը գործածութեան մէկ երկու պարագայ ալ ունի որ յիշուած չէ (37)։ Երկարը կը գործածուի նաեւ զարմանք կամ հիացում արտայայտող կամ հեգնական իմաստով խօսուած բառերու վրայ և վերջապէս ուր որ բառը քիչ մը երկար արտասանել կ'ուզուի։

Երբեմն քանի մը երկարներ ետեւէ ետեւ գործածելն ալ սովորական է երբ բառը չափէն աւելի երկարցնել ուզուի. զոր օր. «օ՜՜ սքանչելի՜՜» ։

Պարոյկի գործածութեան պարագաներուն մէջ ալ մոռցուած է պարագայ մը (38—40)։ Պարոյկ կը գործածուի նաեւ առանձին փակագիծի մէջ (՝) նախադասութեան մը առջեւ, որուն ստուգութեան մասին կասկած կ'ուզուզնց յայտնել։

Ըսուած է թէ «երբ բառի մը վերջընթեր գիրէն առաջ է ձայնը հընչուի, միշտ ե կը դրուի և երբե՛ք է» (74)։ Կարեմ պէտք է ըսել «վերջին վանկէն առաջ». որովհետեւ մէջ բերուած օրինակներէն «բերան» բառը, ինչպէս նաեւ «գերան», «գեղարդ», «լեան» և այլն չեն յարմարիր այդ կանոնին։

(*) Փակագիծի մէջ դրուած այս թիւերը կը ներկայացնեն Քերականութեան մէջ համապատասխան կանոններու յօդուածներուն թիւերը։

13

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒԹԹՕՆԸ

ՀՈԳԵԶԱՒԱԿԸ

(Պոլսահայ Կեանքէ)

ԱՌՍԶԻՆ ՄԱՍ

Գ.

Ու սալօնը, տարբեր ճաշակներու, տարբեր նախասիրութեանց վայր մը կը դառնար հինգ վայրկենի մէջ։ Հայրը, իբրև ապրած, կենցաղագէտ մարդ, կանանչ սեղանը կը նախընտրէր որուն չուրջը կը փութային ծերուկ ամուրին, այրի հաստառուն ու գործէ քաշուած ուրիշ վաճառական մը երբեմն իր մէկ ընկերին հետ. աղջին մայրը տարէցներուն և ինք երիտասարդներուն հետ կը խառնուէր յաճախ անվերջ խօսակցութիւններու նիւթ ստեղծելով Զարուհիին հետ։ Որչափ ալ իրենց անխուսափելի փո

Երբ գրուի թէ «-ի տեղ վ կը գործածուի բառերուն սկիզբը «վէվ»ի ձայն տալու համար» (87), աչակերտը այն գաղափարը պիտի առնէ թէ «վէվ» ձայնը -ին ընդհանուր հնչումն է, մինչդեռ -ը մասնաւոր պարագաներու մէջ միայն վ կը հնչուի ինչպէս յիշուած են արդէն։ Հետեւաբար ըստ իս այդ կանոնը պէտք էր սահմանել սապէս. «-գիրը երբ՝ բառերուն սկիզբը չի դրուիր, և ուր որ «վէվ»ի ձայն կայ բառերուն սկիզբը, վ գիրը կը գործածուի»։

Լծորդ տառերուն վրայ շատ քիչ բան խօսուած է (97, 98), մինչդեռ կ'արժէր քիչ մը աւելի ծանրանալ և ծանօթացնել բոլոր լծորդները որոնք պատճառ տուած են կարգ մը անմիօրինակ ուղղագրութիւններու. 80րդ կանոնն ալ աւելի պատշաճ էր լծորդներու շարքին մէջ դնել։

ՅՈՎՀ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԷՏՈՒԱՐԴ Է.Ի ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոնէն յուլիս 31 թուականաւ կը գրեն.— Թագաւորութեան հանդէսին յետաձգման մասին, աւելի կամ նուազ մեծ աղմուկներ կը հասնին Անգլիա. բոլոր այս աղմուկներուն մէջ հիմնաւոր բան մը չկայ. եթէ երբեք հիւանդութեան պատճառաւ անակնկալ արգելք մը չպատահի, հանդէսը պիտի կատարուի օգոստոս 9ին։

Պըքինկէմի պալատէն մինչեւ Ուէսթմինսթրի աբբայարանը, հանդէսին անցքին հեռաւորութիւնը գրեթէ մէկ քիլոմէթր է. այս ճամբուն վրայ կը գըտնուին քանի չափ վերնատուններ։ Այն տեղերը որոնք կը գրաւուէին շատ բարձր գիներով յունիս 26ին համար, այսօր գրեթէ գնող չկայ, հակառակ առաջուան սուղ գիներուն այնքան կտրած ըլլալուն։ Եւ ասոր պատճառը կայ. ինչպէս յայտնի է, թագաւորը և թագուհին գոց կառքերով պիտի երթան աբբայարան, այնպէս որ հանդիսականները, որոնք վերնատունները պիտի լեցուին, պիտի զրկուին տեսնելէ իրենց վեհապետները անոնց բոլոր պերճութիւններով։

Եւ աւելին, հանդէսին յետաձգման պատճառաւ, յունիս 26ին հոն ներկայ գտնուելու պարտականութիւն ունեցող օտար իշխանները չպիտի կրնան հոն գտնուիլ օգոստոս 9ին։

Թափօրը միայն զինուորական ուժերու պարզում մը պիտի ցուցադրէ ուրեմն. նա մանաւանդ որ ատիկա տեսարան մըն է որուն շատ անգամ կարելի է հանդիպիլ։ Շատ մը իշխանական ամուլներ, որոնք արդէն Լոնտոնէն մեկնած են իրենց ամարանոցները երթալու, չպիտի վերտին դան օծման արարողութեան։

«Վիքթորիա-էնտ-Ալպէրթ» արքայական զբօսանաւը, որուն մէջ կը գըտնուին թագաւորը և թագուհին, այսօր կէս օրին մեկնեցաւ դէպ ի արեւմտեան կողմ պտոյտ մը կատարելու։ Մեկնման պահուն թագաւորը նստած էր շուքին մէջ, նաւին ետեւի կողմը, և թագուհին Ն. Վեհափառութեան քով ոտքի վրայ կը կենար։

Կ'ըսուի թէ թագաւորը ինքզինքը բոլորովին հանգիստ կը զգայ և յօժարակամ կը խօսի զինք շրջապատողներուն հետ, միեւնոյն ատեն խմելով նաեւ իր սիկառը։ Ապաքինեալը հիմա կրնայ քալել առանց մէկու մը օգնութեան։

Արքայական զբօսանաւը յուլիս 31ի իրիկունը ժամը 6ին հասաւ Քովէս։

Բոլոր այս աղմկալի լուրերուն մէջ, որոնց հետեւանօք թագաւորը չպիտի կրնար որոշուած թուականին կրել հանդէսին յոգնութիւնները, կ'արժէ որ Լոնտոնի երկու նշանաւոր բժշկական լրագիրներու յայտնութիւնները մէջ բերենք։

«Լանսէ» կ'ըսէ.— «Այս առիթէն կ'օգտուինք յայտնելու համար թէ Ն. Վեհափառութիւնը բոլորովին կարող է ներկայ գտնուիլ որոշեալ օրը, թագաւորութեան հանդէսին։»

«Պրիթիշ Մէտիքէլ Ճըռնէլ» իր կարգին կ'ըսէ.—«Որչափ որ հիւանդութեան արգելիչ պատճառ մը չպատահի, հանդէսին նոր յետաձգում մը կարելի չէ. կրնանք վստահ ըլլալ որ թագաւորին առողջութիւնը պիտի թոյլատրէ իրեն առանց վտանգի և առանց ծայրայեղ յոգնութեան կատարել հանդէսը։»

ՀԱԲԱՒԱՅԻՆ ԱՓԻԿԷԻ ՄԷՋ

Եօհաննէսպուրկ, 30 յուլիս.— Առեւտրական սենեկի դերնախագահը, «Սթար» լրագրին թղթակիցներէն մէկուն հետ տեսակցութեան մը միջոցին յայտնեց թէ տեղը չը կար որ ցոյց տրուի թէ Եօհաննէսպուրկի վաճառականութեան մէջ ո և է յառաջդիմութիւն մը եղած ըլլայ, հակառակ գործերուն նպաստաւոր պարագայներուն։

Աշխատութեան սկսուելուն, քանի մը հանքեր, գործաւորներուն աշխատութիւն տալու համար քարհաներ, թիեր և պողպատ ապպրեցին, բայց վաճառականութիւնը ինկած վիճակի մէջ է, մինչեւ որ ճարտարագործութեան վիճակը բոլորովին ապահովուի. ներածողները կը տրտնջային որ երկաթուղիներու կողմէ հայթայթուած դիւրութիւնները ոչ մէկ յառաջդիմութիւն բերին, և թէ իրենք ամէն կերպով կը նեղուէին որովհետեւ իրենց չէին յանձնուեր նոյն իսկ խաղաղութեան թուականն յանձնարարուած ապրանքներին վերջին երեք շաբաթներու միջոցին զինուորական հեղինակութիւններու կողմէ երկաթապատուած ճամբաներու ծայրայեղ համագրաւումին պատճառաւ։ Ներածութեան հրամանագիրները ընդարձակ արտօնութիւններ ունէին, թոյլ տալու համար զինուորականներուն ներածել և ծախել՝ շատ աւելի նպաստաւոր գիներով, ապրանքի մեծ քանակութիւններ։

Երկաթուղիներու իրար կարող գիծերուն այս համագրաւումը բոլորովին անարդար նկատուած է ներածողներու կողմէ որովհետեւ այն զինուորականները որոնք երկաթուղիներով՝ զեղչեալ գիներով ճամբորդելու առաւելութիւնը ունին, բոլորովին պատրաստ են այս պայմաններու մէջ ապօրէն մրցում մը ընել անոնց։

ՆՈՒԻԷՐ ՄԸ ԱՆԳԼԻՈՑ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Ռուսիոյ գլխաւոր արշառաբոյներէն մէկը Կաքաէվ, անցեալները Էտուարտ թագաւորին քանի մը ազնիւ տեսակէ արշառներ ղրկեց։ Թագաւորը շնորհակալութիւն յայտնեց Կաքաէվի և ցաւով յայտնեց թէ չկրնար ընդունիլ զանոնք, որովհետեւ անգլիական օրէնք մը կ'արգիլէ օտար արշառներու ներմուծումը։

ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄԱՑՐ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Սպանիոյ Մայր-թագուհին ուրբաթ օր Բարիզ հասաւ, ուրկէ Վիէննա պիտի երթայ։ 23 տարիէ ի վեր առաջին անգամ չէ որ թագուհին կը թողու իր երկրորդ հայրենիքը։ Իր ամուսնոյն Ալֆոնս թագաւորին մնարին վրայ թագուհին ուխտած էր իր խնամակալութեան օրով երբեք չթողուլ Սպանիան։ Բայց հիմա երբ երկիրը պատանի թագաւորին հովանաւորութեան տակ կը գտնուի, Մայր-թագուհին աւարտած ըլլալ կը զգայ իր բարձր պարտականութիւնը, զոր այնքան եռանդով կատարեց, ամբողջ Եւրոպայի հիացում պատճառելով։ Ալֆոնսօ թագաւորը մինչեւ Ֆրանսայի սահմանագլուխը ընկերացաւ իր մօրը որուն փափաքին համեմատ պաշտօնական ընդունելութիւն տեղի չունեցաւ։ Սահմանագլուխէն իր զաւկէն բաժնուած ատեն թագուհին շատ լացաւ, որովհետեւ առաջին անգամն էր կը բաժնուէր անոնցմէ։ Մինչեւ Պիարից ամէն կայարաններու մէջ Ֆրանսացիները և Սպանիացիները եռանդագին կ'ողջունէին թագուհին։ Թագուհին ի նշան իր սուգին սեւ չրջազգեստ հագած էր։ Իր հետն էր աղջիկը Ինֆանդին Մարի Թէրէզ, Տօն Քարլոս դքսուհին, Մ. Բալօմին և Սպանիոյ Աւստրիական դեսպան Կոմս Տիւպաքի։

Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ յանուն Մ. Լուպէի Մ. Բոսչիէ բարի գալուստ մաղթեց թագուհիին։ Երբ թագուհին և իր աղջիկը կը մեկնէին կայարանէն բազմութիւնը աղաղակեց. «կեցցէ թագուհին, կեցցէ Ինֆանդին, կեցցէ թագաւորը, կեցցէ Սպանիա»։ Թագուհին և աղջիկը իջած են Ռէվոլի փողոցին մէջ Օթել մը, ուր բնակած է նաեւ Եղիսաբեթ Կայսրուհին։ Մարի Քրիսթին, այդ յարկին մէջ բնակած էր Ալֆոնսօ թագաւորին հետ ամուսնանալէ առաջ։

ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԷՐ ԵՒ ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.

Վիլհէլմ կայսրը յոյս յայտնած է թէ Լորտ Քիչնէր Գերմանիա պիտի այցելէ Հնդկաստան մեկնելէ առաջ։ Կայսրը ըսեր է նաեւ թէ գերմանական բանակին համար մեծ հաճոյք մը պիտի ըլլայ Լորտ Քիչնէրի նման նշանաւոր զօրավարի մը այցելութիւնը և անոր բարի գալուստ մաղթելը։

ՊՕԷՐՆԵՐԸ ԵՒ ՍԸՐ ՌԻՏՎԸՐՍ ՊԸԼԼԸՐ

Անցեալ շաբաթ օր, Պուլլըր Պլուսուէլի վարժարանին մէջ, Սըր Ռիտվըրս Պըլլըր մրցանակներ կը բաշխէր։

Վարժարանին տնօրէնը յայտներ է թէ, զօրավարը մեծ ծառայութիւն մը ըրած է իր երկրին։ Զօրավար Պըլլըր մրցանակաբաշխութենէն ետքը ըսեր է թէ, պօէրական պատերազմին ամէնէն յատկանշական կողմը եղած է թշնամիին յս ճախ մեծ յաջողութիւններ ձեռք ձգելը, անոնց թիւ մը ըլլալով հանդերձ։ Այս երեւոյթին բացատրութիւնը սա է թէ, Պօէրները իրենց ապրած կեանքին պայմաններովն իսկ պարտաւորուած էին իրենց անձին համար խորհիլ և գործել, և գիտէին թէ ինչպէս պէտք է խնամել ինքզինքնին։ Անոնք գիտէին նաեւ թէ ինչ է ըրածին և ընելիքնին, և իրենց ըրածը միշտ չիտակ էր։

Մ. ՊԱԼՖՈՒՐ

Նախարարապետ Պ. Պալֆուր, երեսփ. Ժողովին մէջ եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ Թրանսվալի պատերազմին նկատմամբ քննութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, որուն նախագահը պիտի ըլլայ Լորտ Իլճին, տակաւին կազմուած չէ։ Պիտի քննէ պէտքերու, ռազմամթերքներու, պարէններու և ուրիշ փոխադրութեանց խնդիրները. նաեւ զինուորական գործողութեանց կատարման եղանակը՝ մինչեւ Բրէթորիայի առումը։ Բաղաքային պաշտօնեաները աւելի շատ պիտի ըլլան այդ յանձնաժողովին մէջ։ Պատերազմական ու ծովային նախարարութիւններէն մէկ մէկ պատուիրակներ պիտի գտնուին այդ յանձնաժողովին մէջ։

ՇԱՆԿԱՑԵՆ կը հեռագրեն «Տէյլի Մէյլ»ի թէ Պոքսըրներու շարժումը վտանգաւոր համեմատութիւններ ստացած է։ Եուն-Նանի զինուորները ցիր ու ցան եղած են։ Ամբողջ նահանգը Պոքսըրներուն ձեռքը կը գտնուի։ Բեդերսպուրկէն ալ կը հեռագրեն նոյն լրագրին թէ Մանչուրիայէն ռուս զինուորներուն ետ քաշուիլը յետաձգուած է, երկրին մէջ ապստամբութիւնները շատցած ըլլալուն համար։ Աւազակները վերջերս ողջ այրեր են երկու ռուս վաճառականներ։

ԲԱՐԻԶ, Օգս. 2.— «Ֆիկառօ» Հնդկաստանի նոր կառավարիչ Մ. Պոյի հետ տեսակցութիւն մը կ'հրատարակէ։ Մ. Պօ ըսած է թէ անգլէնական առեւտրական պայմանագրութեան կնքումը զարմացում պատճառած է իրեն, վասն զի ատոր այնչափ շուտով կնքման չէր սպասեր։ Կ'տարակուսի թէ ծովային մաքսին 10-11% բարձրացումէն գոհանան անգլիացի վաճառականները, վասն զի ասոնցմէ շատեր այն կարծիքը ունին թէ ինասի հատուցման համար առնուած 5%վերահարկը անիրաւաբար իրենց վրայ կ'աւելցուի։ Զինաստանի ընդհանուր վիճակը կարելի եղածին չափ գոհացուցիչ կը դատէ։ Արքունիքը լաւագոյն տրամադրութիւններով ոգեւորուած է և բարեկարգութեան գործը կանոնաւոր ընթացքով կը գործադրուի։

ԼՈՆՏՈՆ. Օգոստ. 2.— Օրանժի նախկին Նախագահ Մ. Շդէյն «Բարսպուրք Քէյ»ի անգ. չոգենաւով Սաուտէմբդրն հասաւ իր ընտանիքին հետ։ Օրանժի պատուիրակները՝ Մ. Մ. Վէսսըլս և Վիչեր՝ անոր կը սպասէին։ Տքդ. Բուրմա, որ Մ. Շդէյնի դարմանող բժիշկն է, կ'ըսէ թէ հիւանդութիւնը ջղային ուժասպառութիւն է, և ծովագնացութիւնը բաւական բարւոքեց իր վիճակը։ Մ. Շդէյն շատ շնորհակալ է նաւուն մէջ վայելած ուշադիր խնամքներուն համար, բայց չէ ուզած տեսակցութիւն ունենալ, վասն զի բժշկը արգիլած է խօսիլ։ Մ. Շդէյն հոլանտական նաւ մը փոխադրուելով գնաց Հոլանտա։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 4 օգոստոս.— Քանի մը Հանանգներու մէջ կը շարունակուի միաբանական հաստատութեանց փակումը։

—Ազատական լրագիրներ կը խօսին հակակրեցական արտայայտութիւններուն վրայ որոնք կատարուեցան Էթիէն Պոլէի արձանին յուրջը։ անցքը տեւեց երկու ժամ։ Նախարարապետ Մ. Քոմպի համար մեծ համակրութիւն յայտնուեցաւ։ Նոյն լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ կարեւոր պարագաները ցոյց կուտան նախարարապետին թէ պէտք է մինչեւ վերջին ծայրը երթալ։

—Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Մ. Տելքասէ որ Արիէժ կը գտնուի, վաղը Բարիզ պիտի դառնայ։

—Ֆրանսայի նախարարապետ Մ. Քոմպ, օգոստոս10ին Բարիզէն պիտի մեկնի Շարանթ Էնֆէրիէօր. բացակայութիւնը տասը օր պիտի տեւէ։

Քիլ.— «Հոէնձոլրն» զբօսանաւը, ուր կը գտնուի Վիլհէլմ կայսրը, Ռէվալ ուղեւորեցաւ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սքուբչինան, 15 ձայնի մեծամասնութեամբ, ընդունեց փոխառութեան ծրագիրը՝ առաջին ընդերցումով։

ՊՐԷՄԷՐՀԱՎԸՆ.—Եգիպտոսի ժամանումները առողջապահական հակողութեան պիտի ենթարկուին։

ՇՎԷՆԻՆԿԷ.—Մ. Շթայն, առտուն, Շվէնինկէ հասաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը Ռէվալ ուղեւորեցաւ, ուր Ռուսիոյ կայսեր պիտի հանդիպին Վիլհէլմ Բ.ի հետ կը գտնուին Էօլէնպուրկի դուքսը և Հայնրի իշխանը։

ՊՈՒԻՐԷՇ.—Ռումանիոյ ելմտական նոր նախարար Մ. Քոսթինէսքու կ'աշխատի քոնսոլիտէի վերածել 175 միլիոն ֆր.ի վերջին փոխառութիւնը որ գանձային տոմսի ձեւով չրջաբերութեան հանուած է։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸ.— Խաղաղականի ընդծովեայ նոր հեռագրաթելին զետեղումը պիտի սկսի, վասն զի վերջին դժուարութիւնները կարգադրուած են։ Այդ թելը Մ. Նահանգները կը միացնէ Փիլիպեանց, Զինու և Ճաբոնի։

ՀՌՈՄ.—Կը ծանուցուի թէ Զարը Նառաջիկայ ապրիլին Հռոմ այցելելու միջոցին ռուսական պաշտադիր մը պիտի ստորագրէ։

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Եէմէն վիլաեէթի տախիլինտէ Անսի գաւառը գահմամագամլըղը գաղափիր գահմամագամլըղընտան միւսթէֆի սաատ. Մէհմէտ Քեամիլ էֆէնտիեէ թէֆվիզ պույրուլմուշ վէ մումաթիլեյինին ալէյհուսուլ թահլիֆի իճրա գըլընմըշ ոլար։

ՆԸՇԱՆ

Թարապլուզը Ղարպ ֆըրգահի ասքերիյէսի էրքեանը հարպիյէ ռէիսի միրլիվա սաատ. Ռիֆաթ բաշաեա էհլիեէթ վէ ռէվիեէթինէ մէպնի թէպաիլէն իքինճի, վէ Իւսքիւպ ռէսիֆի ֆըրգասընա մէքմուր էրքեանը հարպիյէ գօլ աղասը ֆիլիթուվէթլու Խալիլ Ռէֆան էֆ.էտէօրտիւնճիւ ըիւթպէլէրտէն Օսմանի։

Գարահիսար Շարգի միւֆէթթիշի ֆազիլէթլու Ապտիւլքերիմ էֆէնտիեէ խըստէմթը մէմուրուէսինի մէպնի իւչիւնճիւ ըիւթպէտէն Մէհմիտ.

Ալմանիա տեվլէթը ֆէխիմէսի թէպասընան սիվարի եիւզ պաշըլըըընտան միւթէգաիւա Մ. ֆոն Լավալէթ իլէ պանքէր Մ. Մաքս Թրինքաուսա իւչէնճի ըիւթպէտէն Մէհմիտ Նըշանը զիշանլարը ինան պույրուլմուշ տրր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՔՕԼԵՐԱՆ ԵՒ ԺԱՆՏԱԽՏԸ

Հեռագիրները քօլէրայի հետեւեալ դէպքերը և մահերը կը ծանուցանեն։

Երկուշաբթի.—Գահիրէի մէջ 24 դէպք, 19 ը մահացու և մէկ մահ։ Ասիութի մէջ 12 դէպք, մէկը մահացու և 15 մահ։ Ապոթիկի մէջ 11 դէպք. 6 ը մահացու։ Մելլաուի մէջ 2 դէպք մէկը մահացու. Տէյրութի մէջ (վերին Եգիպտոս, Մէլլաուի մօտ) մէկ դէպք։

Երեքշաբթի.— Գահիրէի մէջ 15 դէպք. 9 ը մահացու և 5 մահ։ Ասիութի մէջ 9 դէպք, մէկը մահացու և 10 մահ։ Ապոթիկի մէջ մէկ դէպք մահացու և մէկ մահ։ Մալլաուի մէջ 2 դէպք մէկը մահացու։ Տէյրութի մէջ մէկ դէպք մահացու։ Պէնի-Սուէֆի մէջ մէկ դէպք։

—Իտալիա Եգիպտոսի դէմ քարանթինա դրաւ. նաև որոշեց 5 օր առողջապահական հակողութեան ենթարկել այն ուղեւորները որոնք Եգիպտոսէն եկած և իրենց երթալիք տեղը մեկնած են։

* * *

Պոլիս, Թաշէբլարի այն փուռը որ անցածները կասկածելի հիւանդութեան դէպքի մը առթիւ փակուած և չղթայի տակ առնուած էր. ամբողջովին հականեխուելէ ետք արտօնուեցաւ վերըստին գործել։

—Եգիպտոսի մէջ նախընթաց օր ժանտախտի ուեւէ դէպք չէ պատահած, առջի օր մէկ մահացու դէպք։

* * *

Քիւլիւք Զէքմէճէի արշառներուն մէջ ածխախտ ծագած ըլլալով հարկ եղածը ձեռք առնուեցաւ։

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ.— Վեհ. Սուլթանը առջի օր հեռագրով շնորհաւորեց Ռուսիոյ Զարին մօր՝ Մարիա Ֆէոտորովնա մայր կայսրուհիին անուան տարեդարձը։

Բ. ԴՐԱՆ ՄԷՋ.— Աւստրիական դեսպանը, հելլէն դեսպանատան գործակատարը, զօրավար Պէռժէ առջի օր յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ. առջի երկուքը տեսակցեցան նաև Արտաքին գործոց նախարարին հետ։

—Անատոլուի երկաթուղիներու ընկերութեան անօրէն Մ. Զանտէր նոյն օրը տեսակցեցաւ Հանր. Շինութեանց նախարարին հետ։

ԱՆԳԼԻՈՑ թագաւորին թագադրութեան տօնին առթիւ յառաջիկայ շաբաթ օր անգլիական դեսպանատան գործակատարը Մր. Պրնսըն իր տիկնոջը հետ ընդունելութիւն մը պիտի կատարէ դեսպանատան «Իմճէրն» պանդուկին մէջ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ բարձր. խորհուրդը պատուակալ ընդհ. քննիչ անուանեց Տ. Քօչօնին, որ 38 տարի նոյն պաշտօնը վարած ըլլալով այժմ հանգըստեան կոչուած է։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ՏՈՒՐԲԵՐԸ.—Ակէ առաջ առիթը ունեցանք խօսելու կայսերական վարժարանէն Հասան Շանի պէյի վրայ, որ ծրագիր մը պատրաստած էր կայսրանոցներու վաճառման մասին։ Ցիշեալը այս անգամ նոր ծրագիր մըն ալ մատուցած է տասանորդի տուրքերու մասին և միլոցներ կը մատնանշէ ատոր մէջ պատահած զեղծումներուն առաջքը առնելու համար։

ՀԱՆՔԱՐԱՆԱԿԱՆ վարժարանի մը հաստատութիւնը գրած էինք արդէն. այժմ այդ վարժարանին ծրագիրը պատրաստուած է Ֆրանսական և Գերմանական հաստատութեանց ծրագրին համեմատ։ Ուսանողները պիտի ընդունուին մեծ մասով երկրաչափական վարժարանին չրջանաւարտներէն։ Վարժարանը առ այժմ 30 ուսանող պիտի ունենայ որոնք 3 տարի վարժարան կենալէ և մէկ տարի ալ Օսմ. երկիրներու հանքերուն մէջ ուսումնասիրութիւններ ընելէ վերջ վկայական պիտի առնեն։

ՌՈՏՈՍԹՈՒՅԻ մեռած հիւպատոսին տեղ հիւպատոս ընտրուեցաւ Պարսկաստանի հպատակ Հաճի Մեսրոպ էֆ.

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ տնօրէն Խայրի պէյ, օգնական Մարկոսան էֆ.է և ուրիշներէ յանձնաժողով մը Համա պիտի երթայ պաշտօնական ընդունելութիւնը կատարելու Պալպէք-Համայի գիծին։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ չինութեանց նախարարութիւնը հրման ստացաւ յանձնաժողով մը ղրկել Իզմիր, որպէս զի տեղին թրամվայի, քաղաքներու, ջուրի, կազի և այլ հանրային ձեռնարկներու ընթացքներուն վրայ տեղեկութիւններ քաղէ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷՅԻ վարչութիւնը, կ'ըսէ «Թ. Հաղիքաթ» խորհրդակցութեան առարկայ ըրած է կարմիր ծովի և Միջերկրականի միջև չոգենաւային զանազան գիծեր հաստատելու խնդիրը։

ՅՈՅՆ-ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐՈՒ պատրիարքը Տ. Քիրիլլոս Պէյրութի հասեր է վերջին շաբաթ օրը, քանի մը եպիսկոպոսներով։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵԲԱՐՆԵՐ. — Մ. Մաւիլիս անուն յոյն մը որ շաբաթ օր մեռած է, Այվալըքի վարժարանին ձգած է իր եղբօրը հետ ունեցած 7 խանութներուն կէսը, 500 ոսկիէ աւելի. 100 ոսկի յունաց հիւանդանոցին և 150 ոսկի Ճիւմէյի յոյն վարժարաններուն։

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ. — Երէկ Պոլիս հասան Անատոլուէն 16 և Բուլգարիէն 4 վագոն ցորեն և մասամբ ծախուեցան հետեւեալ գիներով։

Անատոլուի կարծր 30-30½ փարա, խառն 11-12, էնկիւրիի կակուղ 9½էն 9¾։

Երէկ ալիւր չեկաւ, որովհետեւ ռուս չոգենաւը քարանթինայի պատճառով ուղղակի Ալեքսանդրիա գնաց։ Երէկ իրիկուն Բէսարաբիէն չոգենաւ մը կը սպասուէր։

—Աֆիոնի վաճառումը դանդաղ է, որովհետեւ Անգլիա կը շարունակէ գընումներ ընել Պարսկաստանէն և Թուրքիոյ բերքին անցած տարուընէ առատ ըլլալը կը ծանուցուի։

Գին. Լոնտոնի մէջ 6½-7 շիլինի, իսկ հոս 87-90-92 ղրշ.ի կը ծախուի։

ՓԱՑՏ ԵՒ ԱՄՈՒԽ.— Ներքին գործերու նախարարութիւնը գրեց Էսքիշէհիրի կուսակալութեան, Տէտեաղաճի դաւառին և ուրիշ տեղեր որպէս զի

ՀԱՆԵՐԻ ՄՕԵՆԷ

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ԿԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

Երբ Պ. Հիւկէն փոխ-կուսակալին տունը հասաւ, արդէն ճաշի նստեր էին։ Քիչ մը նեղութիւն զգաց իր ներսէն, որովհետեւ իրեն սպասած չէին։ Պարոն Օթթառ՝ արդարութեան դատաւորը, ամէնուն ուշադրութիւնը գրաւած էր։ Անտարբեր դէմքով մը իր խոշոր փորը փռած էր թիկնաթոռին վրայ ու խոշոր խոշոր պատառները կուլ կու տար։ Խօսակցութեան նիւթը Պէյրութի մէջ չրջած զրոյցին պատմութիւնն էր։ Կ'ըսէին որ Արիչիթաէն ըրած տարաձայնութիւնները, ամէ՛նուն վրայ ալ գէշ ազդեցութիւն ըրեր էր։

Պ. Հիւկէն նստելուն պէս խօսքի խառնուեցաւ։ Այնպիսի կտրուկ խօսքեր կը նետէր երբեմն, որոնք թաքուն իմաստներ ունէին, և որոնցմէ Պ. Օթթառ վախնալով ըսաւ.

—Անպատճառ նորէն բան մը կայ։

—Հա՛, հի՛նդ ես, կ'ըսէր Պ. Հիւկէն մէկ կողմէն ալ կերակուրը ուտելով. Ուշնալուս պատճառը, մէկը եկած էր ինծի ու բան մը կը պատմէր կոր. լմննալուն սպասեցի։

—Ի՞նչ կը պատմէր կոր որ. չո՛ւտ ըսէ նայինք...

Եւ գլխանալով որ մարդու առջեւ քիչ մը կը քաշուէր ընդհանուր դատախաղը Պ. Հիւկէն, աւելցուց.

—Մի՛ քաշուիր, մենք մեզի ենք, օտար մարդ չի կայ մէջերնիս։

Առաջ քիչ մը քաշուեցաւ նորէն Պ. Հիւկէն և չի խօսեցաւ. սակայն քիչ մը ետքը որոշումի մը արտայայտութիւնը ցուցուց դէմքին վրայ։

Պ. Օթթառ։ անոր օգնելու համար համար ինք խօսք առաւ.

—Մի՛ վախնար, խօսէ՛. և արդէն գիտես որ հիմակուան խօսելիս վաղուան ալ կարեւոր է։

—Հա՛ Պարոն. կ'զգամ որ իրաւունք ունիք։

—Է ուրեմն չուտ ըրէ. համբերութիւնս կը հատնի կոր։ Ըսէ՛ և ինքներնդ դատէ նայինք։

—Դո՛ւք էք որ պիտի դատէք։ Արիչիթան Բօպէրը իրրեւ թունաւորող ալ կ'ամբաստանէ կոր։

Պ. Լօրիս, որ պաշտօնական ամէն հացկերոյթներէ ինչպակաս էր, քովի նստողներուն վրայ ակնարկ մը նետեց և ըսաւ.

—Ե՛ս ալ կը կասկածէի կոր արդէն։

—Բա՛հ. կասկածիլը օգուտ չունի։ Արիչիթան ապացոյց չունի՛. կ'իմանա՞ս. Ան ալ քեզի պէս կը կասկածի կոր մինակ։

—Ապացոյցը դուն կը գտնաս, պատասխանեց Պ. Օթթառ։ Ամբողջ գիւղին մէջ զրոյցներ կը չրջին կոր ատ մասին...

—Այո՛։ անանկ զրոյցներ, որոնք երբ քեզի հաղորդեցի երէկ, չի հաւատացիր։

—Հա՛, հիդ ես։

—Բայց պարզապէս աղմուկներ են ասոնք։

Պ. Օթթառ մռնչեց տիրական ձայնով մը.

—Բայց գիտե՞ս թէ այդ աղմուկները, իրականութիւնին արձագանգը կ'ըլլան քիչ մը։

—Ես նախամեծար կը համարիմ իմ գործերս հաստատ հիմերու վրայ հաստատել. պատասխանեց Պ. Հիւկէն չոր ձայնով մը։

—Ե՛ս ալ ատանկ եմ։ Բայց ընդհանուրին կարծիքին ալ քիչ մը կարեւորութիւն տալու է։

Ընդհանուրին կարծիքը։ Շատակն ալ իրաւունք ուներ քիչ մը արդարութեան դատաւորը։ Շատ մը բաներ ատոր վրայ կը չափուին չատ անգամ։ Մանաւանդ այս նշանաւոր խնդիրին մէջ, քանի որ Պ. Տը Մարսէյ այնքան մեծ անուն մը ուներ Պէյրէօի մէջ ազնուականի կեանք մը վարելուն։

—Ի՞նչ զարմանալի բան է արդէն, կ'ըսէր Պ. Լոռիս. աղա՛յ որ այնքա՛ն հարուստ ըլլայ ու նկարչութիւն ընէ...

—Ի՛նչ, գէ՞շ բան մը կ'ընէ կոր, ըսաւ ուրիշ սեղանակից մը։

—Ատ ա ուեստը, երբեմ՛ն միայն աղէկ է։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք կոր Պարոն Լօրիս։

—Ե՞ս... Ոչի՛նչ... Արդէն ատանկ գործերու խառնուիլ չեմ ուզեր քիա. բայց ամէն մարդ իր գաղափարը ունի՝ որ կարող է բացարձակօրէն յայտնել։

—Մեզի՞ դէմ ալ, ըսաւ, դատաւորուհիին կնիկը։

—Չէ՛ տիկին... Բայց հոս...ո՛չ... չեմ ուզեր ըսել։

—Պատիւ խո՞սք տալու է քեզի որ բերանդ բանաս, հա՞..., հարցուց անդիէն ուրիշ մը։

(Շարունակելի)

Գալոյ պէտք ունեցած փայտը ու ածուխը հիմակուընէ պատրաստել տան,

ԻՍՊԷՆՏԷՐՈՒՆԻ մաքսատան 1317 տարուան հասոյթը, 1316ին հետ բաղդատելով, երկու միլիոն ղրշ. աւելի եղած է։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Վեհ. Սուլթանը հրամայեց առեւտ., հանր. յիւսութեանց, անտառներու, հանքերու եւ երկրագործական նախարարութեանց որպէս զի մէյ մէկ մասնագէտ պաշտօնեաներ ղրկեն Գոռովա, Մանասթիրի և Սէլանիկի նահանգները, երկրագործութեան, արհեստներու և խճուղիներու ու կամուրջներու շինութիւնները աչքէ անցընելու և քննելու համար։

—Կայս. Իրատէով գերմանացի Մ. Ֆոն Նատիրէր գիտական պատրաստ մը պիտի կատարէ Գոռովայի, Մանասդիրի, Էսիրնէի ու Սէլանիկի նահանգներուն մէջ և կարգ մը տեղեր պիտի լուսանկարէ։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ թոշակի անուկը անապատոն վիճակի յուլիսի ամսականները վճարելէ ետք սկսած է վճարել հանգստեան կոչուածներու, այրիներու և որբերու թոշակները։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հայթայթումները նուազուրդով պիտի կատարուին այլեւս։

ՕՏԱՐ ԲԱՆԱՆՆԵՐՈՒ ռազմափորձին ներկայ գտնուող օսմ. զինուորական կցորդներու տեղեկագիրները օսմ. բանակին բոլոր սպաներուն պիտի հաղորդուին։

ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ. — Կովկասցի 480 Իսլամ գաղթականներ Պէրլիէն Դամասկոս ղրկուեցան, որպէս դիմաստաուին Սուրիոյ նահանգին մէջ։

—Վառնայէն 47 իսլամ գաղթականներ առջի օր Պոլիս եկան։

ԹՂԱԹԱՐԱԿԱՆ և հեռագրական վերատեսչութեան խորհրդական Հանէ էֆ. Գերմանիա գնաց։

— Թղթատարական վերատեսչութիւնը կարգ մը որոշումներ տուաւ թղթատարները կանոնաւորելու համար։ Այս առթիւ որոշեց 500-900 ղրշ. ամսականով թղթատարական շրջան պաշտօնեաներ վարձել և ասոնց վրայ ալ պետ մը 1,000 ղրշ. ամսականով, որուն պաշտօնը պիտի ըլայ շրջան պաշտօնէից երթեւեկութեան վրայ հսկել։

ՊԱՆՏՐՄԱՑԻ քարափի շինութիւնը տեղին քաղաքապետութեան կողմէ նուազուրդի դրուած է ամսոյս 21էն սկսեալ մինչեւ երկու ամիս։ Փափաքողները կրնան դիմել Պոլիս Հանր. շինութեանց նախարարութեան կամ Պանտրմայի թաղապետութեան։

ԿԱՀԱԹԱ-ՍԱՐԱՅԻ Լիսէի ուսուցիչներէն Ֆէհմի էֆ.ի 500 ղրշ.ի հանգստեան թոշակ մը յատկացուեցաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐը

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. —Անցած ուրբաթ օր Հանեայի Կուրնա լիճին հարաւակողմը Քաթուակորիի և Կրիլոյի մէջ երկրաշարժի բուռն ցնցումներ զգացուած են, և շրջակայ լերան կողերէն ժայռի խոշոր կաորներ փրթելով գացած հորերու մէջ ինկած են ամուելի աղմուկներով։ Ցնցումները թեթեւ կերպով կրկնուեր են հետեւեալ օրը, իսկ գիշերը աւելի սաստկօրէն։

ՄԱՌՍԱՆԵՆԴ. — Նիսիմ անուն հրեայ մը, առջի օր, Ղալաթիոյ մաքսատունէն 100 ոսկի արժողութեամբ 2 կապերտ փախցնել ուզեց անկողնի մը մէջ պահուած, բայց ձերբակալուեցաւ և կրկին մաքս վճարեց։

ԴՈՂԵՐ. — Ամերիկեան դեսպանատան Ա. Թարգման Մ. Կարթիւլոյի Այասփաշայի տունը նախընթաց իրիկուն գողեր մտած էին թէեւ սակայն արժէքաւոր առարկաները անաղարտ մնացած էին և միայն արկղիկի մը մէջէն հին դրամներ գողցուած էին։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով Ցօթի և Նիքոլի անուն երկու անձեր ձերբակալեց, որոնց վրայէն գտնուած գործիքներէն հակցուեցաւ որ գողերը այդ երկուքն էին։

—Բերա, Համալ պաշը փողոցը, Կէլբանար էֆ.ի տունը գողեր մտնելով 12 արծաթ դգալ, 7 ոսկի արժէքով արծաթ թէյի գաւաթ մը, 6 արծաթ զարֆ, 8 ոսկի արժէքով 24 փոքր զարֆ, 4 արծաթ մանի և ուրիշ առարկաներ գողցան։ Տուէնները որոնք բացակայ էին, իրենց վերադարձին տեսնելով գողութիւնը իմաց տուին ոստիկանութեան որ անոնց Թանաշ անուն տակէն մէկ սպասաւորը ձերբակալեց, հաստատելով որ ան էր գողը։

ՇՈՒԳԵԿԱՌԻՒ ԱՐԿԱՆ. — Տամասկոս-Պէյրութ երկաթուղիի գծին վրայ, յուլիս 19ին ընդհարում մը պատահած է երկու կառատորմիներու միջեւ։ Երկու լոկոմոտիւներ և երկու վագոն բոլորովին խախտուած են, իսկ երկու հոգի մեռած և 15ի չափ ալ վիրաւորուած են։

ԱՐԿԱՆՆԵՐ. — Առջի օր, 4 Թուրքեր Այա Գաբուլի առջեւ ծով կը մտնեն. սակայն անոնցմէ մէկը Մուսթաֆա էֆ. անոյատ կ'ըլլայ ծովուն բացերը։ Դիակը չէ գտնուած։

—Երէկ Սալամթամրուքի մէջ Բէհէպի կառքը կոխուեց Քօսթի անուն մարդ մը որ նոյն միջոցին հոնկից կ'անցնէր։ Վիրաւորը Պալաթի Հրէից հիւանդանոցը տարուեցաւ։

ԿԻՐԲԷՆ ՑԵՏՈՑ. —Միտիլիի, Մօլիվօ վիճակին բնակութենէն քիչ մը անդին կը բնակէր Նիքօլա անուն վաճառական մը իր 15 տարու գեղանի աղջկան հետ։ Օր մը մարդը ստիպուեցաւ գործի համար հեռանալ իր տունէն մինակ ձգելով աղջիկը։ Այս առթիւն օգտուեցաւ սակայն Միխալ անուն երիտասարդ մը որ ամէն օր կը հետապնդէր աղջիկը և սիրոյ ցոյցեր կ'ընէր անոր։ Ուստի այդ գիշերն իսկ բարեկամի մը օգնութեամբ մտաւ աղջկան տունը, իր կիրքը գոհացուց և չարաբարոյութիւնը աւարտելու ու խնդիրը հրապարակուելով պատժի չենթարկուելու համար քաշեց դաշոյնը և կուրծքը մխեց իր տարփաւորին որ հազիւ ճիչ մը արձակած անշունչ ինկաւ։ Զարագործը ձերբակալուեցաւ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀ.— Երէկ կէս օրին մօտ հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա Արապ Ճամիի քով, Օսմ. Պանքային ետեւի կողմը, կան կարասիներու վաճառական Տ. Բալովիտուրիսի մթերանոցէն և ամբողջ այդ շէնքը այրեցաւ. իսկ իրեն կից Մուրատեան և Բէրնի վաճառատուններն ալ մասամբ վնասուեցան։ Այրած մթերանոցը 2000 ոսկիի ապահովագրուած էր Բաթրիօթիք ընկերութեան, իսկ Մուրատեան վաճառատունը Լա Բոնֆիանսի և Նորտ Տէօյչ։

ՆՇԱՆԱՒՈՐ ԽԱՒԵՐԱՆԵՐ

Երէկ, ժամը 9ին ատենները, Պոլիս Սալգըմ-Աէօյիսի կողմը երկու հոգի ձերբակալուեցան կասկածի վրայ։ Ասոնցմէ մէկը պատասխանելու անկարող վիճակի մէջ ըլլալով խիստ քննութիւն մը սկսուեցաւ, որմէ հասկցուեցաւ որ միւսը, Պօղոս Քիւլէանեան կէտիկ Բաշայ բնակող երեք ուրիշ ընկերներու հետ «էսբար» խմցուցած էին այդ մարդուն և զայն խաբելու անկարող վիճակի մէջ դնելով չորթած էին անոր ունեցած 200 ոսկին և իրենց մէջ բաժնած էին։ Պօղոսին վրայ խուզարկուելով 30 ոսկի, 5 մէջիտ և քիչ մը մանրուք գտնուած են, իսկ ուսին վրայէն ալ, շապիկին տակէն, պանքնոթ մը։

Քննութիւնները շարունակուելու վրայ ըլլալով մանրամասնութիւնները վաղուան թիւով պիտի հաղորդենք մեր ընթերցողներուն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ. ներկայ էին Կրօն. Ժողովէն Տ. Գրիգորիս Ցովհաննէսեան, Վահրամ Մանկուսի, Գաբրիէլ Ճէվահիրճեան, Եղիշէ Դուրեան եպիսկոպոսները, Տ. Գաբրիէլ Ա. քհնյ. Խանճեան. իսկ Քաղաք. Ժողովէն Եուսուֆեան Տիգրան, Խաչատուր Գրիգոր, Սէֆեան Մինրան, Գաբաւկէօզեան Գրիգոր, Տէմիրճիպաշեան Սեպուհ, Ասատեան Մկրտիչ և Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտիները։ Ժողովը զբաղեցաւ օրակարգի յարաբերական խնդիրներով։

ՑԱՌԱՋԻԿԱՑ կիրակի Բումելի Հիսարի եկեղեցիին ծանամտութիւնը ըլլալով, եկեղեցիին քահանան երէկ առաւօտ Ս. Պատարագին ներկայացաւ և հրաւիրեց պատարագելու նոյն օրը, բայց Ն. Սրբազնութիւնը չընդունեց։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Եկեղեցին քեռորդիին մահուան առթիւ Ս. Պատարագը ցաւակցական նամակ մը ղրկած ըլլալով, Եկեղեցին նորհակալութեան գիր մը ուղղած է Ս. Պատրիարքին։

ԱՆԳԼԻԱՅԻ հանգուցեալ արեւելագէտ Հէյնրի Լէյերտի կինը՝ Վենետիկի վանքին հետեւեալ երեք ձեռագիրները նուիրեր է. —1. Սաղմոս, փոքրագիր, բոլորագիր, մաքուր թուղթի վրայ գրուած, Պոլիս, «Ի թագաւորութեան Սուլթան Մահմուտի, ի Պատրիարքութեան Տ. Մելքիսեթ կաթողիկոսի, ընդ հովանեաւ Սրբոյն Գէորգայ, որ Սուլու Մանասթիր ասի։ Գրեալ ձեռամբ Ղազար եպիսկոպոսի»։ 2. Աւետարան միջագիր, մեծ բոլորագիր, թուղթի վրայ, հետեւեալ յիշատակութեամբ «Արդ գրեցաւ սա ի թուականութեանս ի ՏԺԸ (ամ Տեառն 1669) ի երկիրս որ Տիվրիկ ի կոչի, ի վանքն Վօդրը (Օդուր) գեղջին, ընդ հովանեաւ Ս. Աստուածածածին և Ս. Յակոբայ Նշանին և Ցովհաննու և այլ Սրբոց, ի հայրապետութեան Տ. Մկրտիչ և Տ. Բարսեղին, և արդ գրեցաւ ձեռամբ գրչի Ստեփաննոսի անուամբ միայն կոչեցեալ հայրապետի։ 3. «Շարական» փոքրագիր, նուրբ մագաղաթեայ, բոլորագիր ընտիր, փոքր ոսկեզօծ զարդերով, և հեռաւեալ յիշատակութեամբ. «Արդ յամի ՏՁԻ թուիս (ամ տեառն 1346) յանգեալ կատարեցաւ Շարակնոց տառս ձեռամբ գրչի Նատիր Մելչատրի, ի քաղաքս Խրիմ, ծախիւք և արդեամբք գերազարդ քահանայի, Գրիգորի Սուքիասեանց»։

ՄԻՆՉԵՒ հանգուցեալ Այտընեան Աբրահոր յաջորդը ընտրուիլը, Վիեննայի Մխիթարեան միաբանութեան երիցագոյն անդամ Հ. Թադէոս Ծ. Վ. Թոռնեան ընդհանուր աթոռակալ ընտրուեր է նոյն միաբանութեան։

Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏՔ Բէյնքի և Դարաղիչագի ճամբով անցեալները այցելեր է Սեւան և Հազարծին վանքերը և յետոյ գացեր է կաթող. ամարանոցը՝ Բիւրական։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ հայ-հռոմէականներու. վանքին մէջ հանգուցեալ Այտընեան Հ. Արսէն Սրբազանի մահուան առթիւ անցեալ կիրակի հոգեհանգիստ կատարուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են հայ-հռոմէական ժողովուրդէն զատ ազգ. վարժարանի աշակերտներ և ուրիշներ։

ՑՈՒԼԻՍ 12ի իրիկունը Երուսաղէմի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ լուսաբարապետ Տ. Սահակ Արք. Մասպեան 13 ժառանգաւոր սաներու դպրութեան չորս տարեան տուեր է։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ժառանգաւորաց վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնները սկսեր են յուլիս 12ին և տեւեր են երկու օր։

ՀԱՑ - ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

«Աւետաբեր»ի խմբագրութեան պաշտօնը ստանձնելու համար հրաւիրուած է Գոլէճի փիլիսոփայութեան և հոգեբանութեան ուսուցիչ բրօֆ. Ե. Գրիգորեան։ Նաեւ Պոլսոյ մէջ ձեռնադրեալ Սրբէցները սակաւաթիւ ըլլալուն համար, «Աւետաբեր»ի արտօնատէրը մասնաւոր նամակաւ մը յանձնարարած է բրօֆ. Գրիգորեանի՝ ձեռնադրուելէ ետք միայն գալ Պոլիս։ Կիլիկիոյ եկեղ. «Մուրճեան»ի մէջ, բրօֆ. Գրիգորեան կը յայտնէ իր ձեռնադրուելու նպատակը, զոր եկ. այդ միութիւնն ալ սիրով կ'ընդունի, ուստի բրօֆ.ը քննելու համար յանձնաժողով մը կը կազմուի։ Ցունիս 26 Հ. առաւօտ, Բ. աղօթարանին մէջ յանձնաժողովի առջեւ բրօֆ. Գրիգորեան իր հաւատալիքներն և աստուածաբանական կնճռոտ խնդիրներու վրայ իր հայեցքներն պարզեց. իսկ յետոյ յանձնաժողովի անդամները հարցումներ ուղղեցին որոնց պատասխանեց բրօֆ.ը անպարտասխ. Քննիչ յանձնաժողովը դռնփակ նիստ մը գումարեց. բրօֆ.ին հայեցքներն ու գաղափարները ըստ ամենայնի յարմար գտնելով, Բողոքական եկեղեցւոյ հաւատալիքներուն և որոշեց որ, կէսօրէն վերջ ձեռնադրութիւնն ալ կատարուի։ Ուստի որոշեալ ժամուն երկսեռ խուռն բազմութիւն մը Ա. աղօթարանը ներկայ էր։ Գոլէճական ուսուցիչներէն և աստուածաբանական դպրոցի ընթացաւարներէն Ստեփան Թովմասեան ազդեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, վերջը բոլոր Երէցները, իրենց ձեռքը Գրիգորեանի գլուխն ծռելով աղօթեցին և Մր. Սամարը եւս մասնաւոր յորդորներ տուաւ և հանդէսը վերջացաւ ձեռնադրեալ պատուելի Գրիգորեանի օրհնութեամբ։

Այնթապ ԱՐԴՈՍ

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Կիրակի, օր ասն Վարդավառի, կէտիկ Փաշայի եկեղեցին գանուելով, երեք բան ուշադրութիւնս գրաւեց և չորրորդ մըն ալ զոր կ'արժէ որ եկեղեցական իշխանութիւնը նկատի առնէ։

Նախ եկեղեցական կարգադրութեան մը համաձայն Ս. Պատարագին սպասարկու քահանան կամ սարկաւագը պատարագիչին առընթերակաց, ճաշուի գիրքին ընթերցման ատեն, քիչ յետոյ կարդացուելիք Աւետարանը նախ մտովի կը կարդայ և յետոյ ի լուր ժողովրդեան, սերտողութիւն մը ընելով, տառասխալ չկարդալու համար։ Բահանան սակայն որ այդ օր Ճաշուի Աւետարանը կը կարդար լաւ սերտողութիւն չէր ըրած ուստի «սկսաւ կագել ընդ նմա» հատուածը «կանգնել ընդ նմա» կարդաց։ Մեղք որ մեր չնորհնակ քահանայ հայրերը Աւետարան մը անսխալ կարդալ անգամ չեն գիտեր, քիչ բացառութեամբ։

Բ. Երիտասարդ մը եկեղեցիէն ներս կը մտնէր գաւազանը ձեռքը ճօճելով, իբր թէ թատերավայր մը մտած ըլլար։ Երբ ասանկ բաներ տեղի կ'ունենան, ո՛ւր կը մնայ եկեղեցւոյ պատկառելի հանդիսավեհութիւնը։

Գ. Նոյն միջոցին ալ նազելաչուք օրիորդ մը՝ եկաւ բազմիլ կանանց կողմի երրորդ նստարանին վրայ, և իբր թէ թատրոնի մը հեղգուձիլ մթնոլորտին տակ ճնչուած ըլլար՝ միշտ կը հովարուէր, «կը փչուէր» հոն, ուր միայն հոգին հովարելու ու զովացնելու համար պէտք էր գալ։

Հապա յուսիտենական պնակի չբաղդաւորութեան անլուծելի խնդիրը Ս. Պատարագի ո՛ր կէտին, ո՛ր սրտայոյզ արարողութեան միջոցին որ կ'ըլայ, թող ըլլայ անոնք կը յտծին շարունակ։

Գաւառներու եկեղեցիներու մէջ, մինչեւ իսկ ամուրի քահանաներու ներքեւի չէր կանանց մէջ պնակ չբաղդաւորեցնել և «երեսփոխան» անունով տարբեր կիներու կը յանձնուէր անոնց հոս, քանի տարեկան երիտասարդներ պնակ մը ձեռքերնին անխարիր կը կատարեն այդ պաշտօնը և թերեւս նոյն իսկ այդ նպատակաւ եկեղեցի կը յաճախեն։

Չենք գիտեր թէ մեր նախնիք ինչո՞ւ աւելի ծախքեր ընելով կանանց համար «վերնատուն» չիներ են։

Եկեղեցին կանանց ցուցադրավայր մը պիտի ըլլա՞յ եղեր. աւա՜ղ։ Ասոնցմով եկեղեցին իր նուիրականութեան, վեհութեան ու անչափահրութեան զբաղումէն կ'եղծանի հեղգեաւ։ Ո՞ւր են եկեղեցւոյ պաշտպան նախանձախնդիր պաշտօնէութիւնները։

Մ. Կ. Մ.

ԱՅՆԹԱՊԻ ԿԵՆԴՐՈՆԱԿԱՆ ՔՕԼԷՃԸ

Կ. Թ. Գոլէճի սրահը, Ցունիս 5 Դշ. առաւօտը, լեցուած էր երկսեռ ժողովրդէն ընտրեալ բազմութիւնով։ Իւրաքանչիւր լեզուէ երեք հատ, ընդ ամէնը 12 երիտասարդներ, մրցման ճառեր արտասանեցին, որոց մէջ լաւագոյնս արտասանող չորս աշակերտներ մրցանակը պիտի ստանային։ Ցունիս 6 Եշ. առաւօտ մասնաւոր հրաւիրեալներով լեցուած էր առաջին ազօթարանը։ Այնթապի Գոլէճ, այս 21դ անգամ իւր ծոցէն իշխող սաներուն համար վկայականներ պիտի բաշխէր։ Թէեւ շրջանաւարտ սաներէն իւրաքանչիւրը իր թէզը պատրաստեր էր, բայց այս տարի անոնք բազմաթիւ ըլլալուն համար, ֆիէլտրին վիճակ ձգելով ընտրեց անոնց մէջէն. միայն չորս հատ։ Պ. Հ. Պէրպէրեան, «Թիւրքիանցն թիճարէթի». Պ. Մովսէս Գաղանճեան, «Սոտիկիլերին իլմի պէյագ թալիմի». Պ. Ներսէս Գուլումճեան, «Ներքին մարդը». Պ. Լ. Հալէպլեան, «անասբր»։

Գոլէճի նախագահ Մր. Ֆուլլեր կարեւոր գործերով բացակայ գտնուելուն համար «հուսկ բանքն» խօսեցաւ Փրօֆ. Ալիքսան Պէղճեան, յաւէտ սիրելցեալ և համակրելի ծերունազարդ ուսուցիչը, իրեն յատուկ կատակախառն և լակոնական ոճով մը. մի առ մի թուեց այն սկզբունքներն՝ որք անհրաժեշտ են կեանքի նոր մտնող անփորձ երիտասարդներուն, և բաշխեց վկայականներն։ Ցետոյ Պատ. Եպսան ի դիմաց յանձնաժողովներու և ֆիէլտրէի մրցանակները բաշխեց։ Հայերէնի արտասանութեան մէջ մրցանակը ստացաւ Պ. Լ. Կիւլիւզեան. Թրքերէնի մէջ Պ. Խ. Կէօղէլէմեան. Անգլ.ի մէջ Պ. Ն. Պրզագճեան, Գաղ.ի մէջ Պ. Ն. Ֆըստրգճեան։ Տօք. Ա. Ալիքսանեան, ամէնէն աւելի հմտութիւն և ծանօթութիւն ունեցողներուն 5 օսմ. ոսկի նուէր խոստացած էր օգնական գրքեր գնելու պայմանաւ, Այս նուէրը ստացաւ Պ. Ներսէս Գուլումճեան։ Պ. Լ. Զօրպաճեան, 1896 տարւոյ շրջանաւարտն, որ Եէյլի համալսարանէն ուսողութեան ճիւղի ընթացաւարտ եղած և հիմայ Փիլիպպեան կղզիներուն Ամերիկեան գոլէճի մէջ ուսողութեան Փրօֆ. կարգուած է 3 ոսկի խոստացած էր չափագիտական ուսմանց մէջ առաջին նիշը ստացողին։ Այս նուէրն ալ ստացաւ Պ. Կ. Տաղլեան։ Ցետոյ Տօք. Հապիպ Նաղարեան Գոլէճի նախկին սաներէն. բանախօսութիւն մը ըրաւ, որուն մէջ դիտել տուաւ խնամակալներուն և «ֆէքըլդի»ի, Մարմնամարզութեան չգոյութիւնը Գոլէճի մէջ, և չեղեռեց այդ մասին ևս պարտուս պատշաճ տնօրինելու, յառաջադէմներուն պէտք եղած նուէրը տալ խոստանալով։ Այս հաճելի տպաւորութիւններուն տակ հանդէսը փակուեցաւ։ Սակայն Տօք. Ալիքսանեանի Մրցանակին համար տրուունչներ կան թէ շարաչար կը գործածուի. մենք որոշ բան մը չենք գիտեր։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

5 Օգոստոս 1902

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	100 75
Ռէնտէ	(Tab. Turcs)	325 —
Թանսոլիա.	(R. Turque D.)	28 65
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	119 25
Պանք. Օթթ.	1 52(Banque Ott.)	560 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	137 —

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԿՆ. ԹԱԳՈՒՀԻ Յ. ԳԱՍԱՊԵԱՆԻ

(ԾՆԵԱԼ ՀԱԼԷՊԼԵԱՆ)

Երէկ Բերայի Հայ-Հռոմէականներու Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիին մէջ հիշդ ժամը 3ին սկսաւ յուղարկաւորական արարողութիւնը Տկն. Թագուհի Յ. Գասապեանի որ դեռ իր կեանքի ծաղիկ շրջանին մէջ ծննդաբերական արկածի մը զոհ գացած էր, երկու անչափահաս զաւակներ թողլով։

Դագաղը եռաստիճան մահաբեմի վրայ կը հանդչէր իր վրայ կրելով 7 ծաղկեփունջեր զորս իր տարաբաղդ հայրը, ամուսինը, Գասապեան ընտանիքը Մ. Սթէֆանօ տ'Անտրէա և Տէր և Տիկին Դր. Գասապեան ղրկած էին։ Բազմաթիւ մոմեր սև ու ճերմակ շղարշներով պատուած և լուսաւորուած մեծ ջանը աւելի տխուր գոյն մը կուտային դագաղին։

Ցուղարկաւորութեան հանդէսին կը նախագահէր Մարտինի եպսկ. Հ. Ցուսիկ Կիւլեան, իր շուրջը ունենալով երեք գաւազանակիր՝ Պաքշեան, Ռոքոսեան և Աբրիկեան հայրերը, 6 ուրբաւոր քհնյ. և 2 սարկաւագ և 15ի չափ դպիրներ։ Իբր սգակիր ներկայ էին Վիէննական երկու վարդապետներ մէկը Հ. Գալէմքեարեան։

Հալէպլեան և Գասապեան ընտանիքներուն բազմաթիւ բարեկամներն ու ազգականները փութացեր էին իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել այս տխուր առթիւ։ Ներկաներուն մէջ կ'ուրեւէն Պեսակեան Խորհուրդի անդամներէն Վահ. Անան էֆ. Բէյօղլեան, Վահ. Մինրան էֆ. Գարագաշեան, Մ. տ'Անտրէա, պելճիքական դեսպանատունէն թարգման մը, Տ. և Տկն. Հր. Գասապեան, Տ. և Տկն. Ալէքսան Ճօլկունեան, և Տիարք Գր. Ոսկեան, Ցովհաննէս Խորասանճեան, Ցովհաննէս Գանթարճեան, Օնիկ Համալեան, Գրիգոր և Ցարութիւն Գայսէրեան, Ալէքսան Թոփալեան, Տ. Տիլսիզեան, Բէյթի Մահճուպեան, Առաքել Թօղլեան, Տիգրան Քիրէճճեան, Կ. Թաթարեան, Օնիկ Ասարոնեան, Լ. Գարագաշ, Գէորգ Աբրահամեան, Պետրոս Քէնարլըճեան, Միք. Տէր-Դաւիթեան, գրավաճառ Հիլմի և Մինրան էֆ.ներ եւն., եւն.։

Մեռելական տխուր արարողութենէն ետք դագաղը հանուեցաւ Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցիէն դուրս և չգիր մեռելակառքի մը մէջ դրուեցաւ։ Հոն յուղարկաւորներէն չատեր իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելով մեկնեցան և մեծ մաս մըն ալ, 20 կառքի չափ, գացին Շիշլիի Հայ-Հռոմէականներու գերեզմանոցը ուր մասնաւոր դամբարան մը մէջ պահուեցաւ ծաղկեհատակ տիկնոջ դագաղը, վերջին կարճ աղօթքներէ յետոյ։

Թերթիս Տնօրէնութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալին վշտահար հօր Գրիգոր էֆ. Հալէպլեանի և ամուսնին Ցովսէփ էֆ. Գասապեանի։

* * *

Հանգուցեալ տիկինը իր ֆիզիքական գեղեցկութեան չափ ալ ազնիւ ու առաքինի հոգի մը կը կրէր ու ամենուն սիրելի եղած էր հեղահամբոյր բնաւորութեամբ։ Վշտահար հայրը խրատեալ դաստիարակութիւն մը տուած էր անոր, որուն շնորհիւ բացի մայրենի լեզուէն օտար լեզուներ ևս կը խօսէր ու կը կարդար և կը հետեւէր օրուան գրականութեան չատ անգամ իր կարծիքները յայտնելով այս կամ այն գրական նորութեան նկատմամբ։

Երիտասարդ հասակին մէջ իր այսչափ անագիտ կատարելութիւններով բաժանումը անդարմանելի կորուստ մըն է արդարեւ ոչ միայն իր ընտանիքին այլ ամէն անոնց, որոնք առիթը ունեցած էին մօտէն ճանչնալու իր գընահատելի ձիրքերը և համակրելի ազնուութիւնը։

Ցովսէփ էֆ. Գասապեան, Տէր և Տիկին Դր. էֆ. Հալէպլեան, Եղիա էֆ. Հալէպլեան, այրի Տիկին Մարիկօ Գասապեան և զաւակունք, ինչպէս նաեւ բոլոր ազգականք չնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք բարեհաճեցան ներկայ գտնուիլ ողբացեալ

ՏԻԿԻՆ ԹԱԳՈՒՀԻ Յ. ԳԱՍԱՊԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին և այս առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին։

ԳՐՊԱՆԻ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՏԱՃԿԵՐԵՆԷ ԳԱՂՂԵՐԷՆ

Դրեց Վ. Ի Զ Ա Ն Թ Ա Լ

Այս բառարանը կը գերազանցէ մինչեւ հիմա հրատարակուած այս կարգի աշխատութիւններուն ամէնքն ալ։ Հեղինակը արդէն մասնագէտ երկու լեզուին ալ, ձեռնհասօրէն խմբագրած է այս բառարանը, ուր ամէն տաճկերէն գործածական բառ իր գաղղ. հոմանիշը ունի յատակ ու մեկին. խճողումները որոնք չատ անգամ կը շուարեցնեն բառակրկիտները ու բառին իմաստը կը կորսնցնեն, մուտ գտած չեն այս եզական բառարանին մէջ, որ տաճկերէնի և գաղղ.ի հետ գործ ունեցող ամէն անձերու անհրաժեշտ է։ Ո և է թարգմանութիւն, ըլլայ բժշկական, գրական, դատական կամ առեւտրական, այս բառարանին օգնութեամբ անմիջապէս կրնայ կատարուիլ։ Գործի մարդիկ և դպրոցականներ մանաւանդ, որոնք անմիջական հոմանիշ մը կ'ուզեն ո և է տաճկերէն բառի մը, մէկ դիմումով կը գտնեն զայն այս բառարանին մէջ։ Գինը 10 ղրուշ, անհաւատալի ըսուելու չափ ժամեն։ Կը ծախուի «Մանզումէ»ի խմբագրատունը և խմբագրատան դրան կից Վաթան գրատունը, ինչպէս նաեւ ամէն թուրք գրավաճառներու քով։ Մեծաքանակ գնողներու զեղչ։ Գաւառներէն պէտք է 2 ղրուշ աւելի ղրկել։

ԿԱՐԴԱԼ ՏԻՐԻՆԿ վաճառատան ծանուցումը մեր չորրորդ էջը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսն. Ուսմ տիւն ապ. գաբ.	31—12
» » էն երեքսէք	31—24
» » էն աչաղը	31—08
Բուսմէլի չըմէնտ. ապ. գրնա.	116—5/8
» » էն երեքսէք	117—1/8
» » էն աչաղը	116—50

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյթի ագսիօնը Օս. լիր.	—
Միկարէթ Ա.	0—18
» Բ.	—85
Թրամվայ	5—50
Ժուբիլանս	1—40
Օսլիկասիօն Թրամվայ	495—
Ասիւրանս	3—80
Գորբորասիօն	0—08
Գումմերսիալ	0—10
Լորիսմ	73—
Պանգ Նասիոնալ ար Կրէդ	421—
Թրանսվալ	136—
Բրնթիմ Թանսիլիսթը	496—
Անասալը չըմ ագսիօնը	10—

ԱԳՂԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	ղրշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—03
Մէճիտիյէ	102—
Ռուսիկիզ լիրասը	110—04
Ֆրանսը ալթունը	87—27
Բոլ	90—
Գրէմիզ ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—59

—

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լոնտրա 4 օգոստոս

Ռուկ. էսհամը Ռուկ. լիրասը	95—12
Օսմ. էհամը գաբանաը	27—87
» » Բ	54—25
« » Գ	29—75
Օսմանլը Պանգասը	12—50
Մըսրը Տուլ. մութթահրաէ	109—12
Պուլկար իսթիքրազը	90—50
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25—33¾
Թրանսվասալ	5—37
Շարթրէթ	3—06

Բարիզ 4 օգոստոս

Ֆրնս էսհ. 3% ֆր.	100—65
Եէնի Օսմ. էհամը գաբանաը	28—90
Բուսմէլի չըմէնտֆէրի	118—50
Օսմանլը Բէյթիսի էհամը	325—
» Պանգասը	562—
Դիտիսի Լիոնէ	1057—
Իթալիա էհամը	103—
Բուիորիթէ Թիւրք	
Օսմանիյէ	482—
Տուան Օթթոման	505—
Սբանիոլ	81—
Թրանսվալ	137—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	111—50
Շարթրէթ	78—

ԳԱՄՊԻՕ

Լոնտրա	110—10
Բարիզ 3 այ վասէլի	22—82½
Ֆիորէն Մանտա	21—76

Վիէննա 4 օգոստ.

Լոնտրա իւզերլինէ գամպիո	239—60
Բուսմէլի չըմէնտֆէրի ֆր.	111—70
Օսմանլը Բէյթի ագսիօնը	295—

—

Պերլին 4 օգոստ.

Բուսմէլի չըմէնտֆի (մարգ)	115—20
Լոնտրա իւզերլինէ գամպիո	20—345

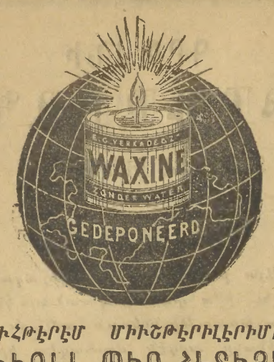

ՄԻՀԷԹԵՐԷՄ ՄԻՇԹԵՐԻԼԷՐԻՄԻԶԷ ԿԻՀԱԶԵԼ ՊԻՐ ՀԵՏԻՑԵԷ

ՎԱՌՈՒՆ նամ սուրզ եանան իսաբէ գանտիլի հէր եէրսէ սաթըմագտա որը։

Հէր գուրուեա պիր քէրրէ ալամէթը ֆարիգամզը թանըմագ իչուն, տըգգաթ խոնիզ.

Սթանպոլ մուհթէրէմ միշթերիլէրիմիզէ թավսիյէ ըսթէքտան օլտուղումուզ պու իսարէ գանտիլէրի՝ Ամսթէրտամտա վագը Մ. Վէրգօրտ վէ Զօնրն ֆապրիգալարընտան կէսիրիլմէքտէ պիր։ Խալիս պալմունտան մամուլ օլտուգլարը կիպի, 6, 8 վէ 10 սաաթ միսթէմատիէն եանմագտա որը։

Պու գանտիլին ֆիթիլլէրի՝ էն եիւքսէք տէրէճէի հարարէթէ մուգավէմէթ իսէր վէ եաղլարը պօղուլմազլար։

Հէմտէ պունլարը եագմագ իչուն, սուեատա լիւզում եօք որը։ Պու՝ էն պէօհիւք մուհասէնաթտան որը. չիւնքի, սու՝ թէմիզլիէ մանի պիր։ Պինաէն ալէյն, պու ֆիթիլլէրի սուսըզ պիր թապագ իչինէ գօյմագ քեաֆի պիր։ Եագըլընճա, պիրթիւն կիճէ բարլագ պիր զրեա վէրիր վէ ասլա գօգու նէյր իթմէզ։ Ֆազլա օլարագ 24 գուրու եագտըգլարընը, կէթիրէճէքլէրի գուրուլար տէրունինտէ պուլունան վէ ուսուլը իսթիմալինէ տարը օլան սարը քեաղըտլարըյա իսպաթ իտէնլէրէ կիւմիշ գաբլամալը վէ եախօտ բէրուրէ վէ սիմի թաշլը պիր էրքէկ գրավաթ իյնէսի վէ եախօտ գատըն իյնէսի իհտա իտիլէճէք պիր։

Պիւթինմէմալիքը Օսմանիյէ իչուն, մէզգիր ֆապրիգանըն չիւպէսի՝ Բաբաեանօքուլօ գումբանեասը՝ Գումբուխանընտան Սթանպոլտա Սուլթան Համամընտա, Հաճօքուլօ խանընըն իւսթ գաթընտա 29 վէ 30 Նիւմէրօլու օտալարա նագլ իթմիշ տիր։ 26—26

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԹԱՐԻԽԸ ԹԷԷՍԻՍԻ 1863

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԹՄՄԱՐ ԻԼԷ ԱԽԶ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՍԷՐՄԱԵԷՍԻ 250,000,000 ՖՐԱՆԳ

Մէրքէզը իտարէսի՝ Գալաթատա Գարաքէօյտէ։ Շիպէլէրի՝ Սթանպոլտա Սուլթան Համամ ճատտէսինէ Ալլահվէրտի խանընտա վէ Պէյօղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ 333 Ն՝ տարէրէ

Մէրքիւր իտարէխանէլէրտէ պիլճիւմէվ մուամէլաթը սարրաֆիյէ իճրա օլունուր։ Կալաթատաքի իտարէխանէսինէ մէթանէթի վէ պէտէլը իճարէնին ազլըզը իլէ հէր տիւրլիւ բէգապէթլէրէ թէքվվիւգ իտէնէք սուրէթտէ խուսուսի գասա տարէրսի մէվճուտ որը։

Կալաթատաքի իտարէխանէսի իլէ Պէյ Օղլու չիպէսինտէ պանգա իլէ մուամէլէսի օլտուղունու միւսպիթ էվրագը հարգ օլանլարա մախսուս սալօնլար մէվճուտ որը։

Սթանպոլ չիպէսէսի՝ էմթէա իւզերինէ բարա իգրագ վէ Սիրքէճիտէքի խուսուսի տէբօսընա էմանէթ սուրէթի իլէ իմթէա գապուլ իտէր։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՄԷՐԵԱՆ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիտէ քեաֆին (էճզախանէ-Թիւրքիյէ) եէվմը քիւչատրնտան պէրի կէսօպէտրսի ինթիզամ վէ տրգգաթտան վէ իհզար օլընան քեաֆիֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էնվէնիյէթինտէն ասլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւմունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրագ իթմիշ տիր. պու տրգգաթ վէ իհթիսամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզգաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրէճէ ասըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտրն պաշլըճասը տրը. ամմէնին միւսլէմի վէ տէվախրը բէսմիյէնին տախի մուսատագ օլացընը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսէն պէքլէնիլէլ չու խըտմաթը միսթահսէնէյէ պիր իլավէլի ինանիյէթքեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլիճիւմէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիմէք վէ մուալէճաթը լազըմի տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա իտիլմէք կիպի էիսթիյար օլընան ֆէտաքեարլըգլար նազարը տրգգաթա ալընաճագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթտան զիյատէ հէմճնսէսէ խըտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինանիյէթքեարվէրի իւզերինէ թէէսիս իտիլմիշ օլուուղը տէրհալ թայեին իտէրիյնէ չու թատատա օլընան հիմէմաթի մասրուֆէտէն նազի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրտա գաթը տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իրդաղ էյլէմիշ վէ պու եիւզէն տէ էրպապը միւրաճաաթրն մէնիմունիյէթ վէ էնիյէթինի վէ աթըպպանընն տախի խօշնուտսիզի ճէլպ էյլէմիշտիր։

Մէզգիր էճզախանէսէ քեաֆիֆէի իլէլ վէ էմրազտա քէսպը իսթիհսասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը աթըպպա հէր կիսն էվգաթը մուայէնէտէ հազըր պուլունուրգլարը կիպի զիւքիր ու իւնսակ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ որը. էճզախանէսէ պուլընան այէաթ վէ էտէվաթը ֆէնիյէսինրն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ եէկանէ տէնիրմէյէ չայան օլան (թանիլխանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէսէն էվրօքատա տօգուզ սենկ թահսիլ իթտիրիլիքջէն սոնրա իլգ տէֆա օլարագ քիմիակիր տիրլօմասընը իհրագ իլէ չէհրիմիզ ավտէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը Թըպիէի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէլէրինտէն Տօքթօր Ահմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իտիլմիշ տիր. մուամիլէյհին ֆէնը թահսիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նասը մալիմ իսէ, էվրօքաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյհ պէտէնը հնանտա միւթաճը թահսիլի հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթանիլի աթըպպաեա իհզար վէ պինայէն ալէյհ աթըպպայի մուամիլէյհիմին իշլէրինի պիր գաթ տահա թէսիլ իթմէքտէ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ թահսիլ վէ իհզար իթմէքտէ տիր։ 8—8

ՏՕՐԳՕՐ
Մ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԻ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԿԱՆՈՆ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԻՄԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԹԱԻԹ
ՄԱՆԿԱՐԱՆՀՈՒՆ
ՎԻՐԱԲՈՑԻ
ԼԱՆԿԱ

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՈՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱՆՍՈՒԽՍՅԼԱ ԹՈՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐՍԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան գիյանլարըն մէճմուի	լիկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագէշ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Բեամիլէն թէէսիյէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահէճ Գարու, Անանիասի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըմագտա տըր ԻԽԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարըն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընքի 125 % տիր։ Իյնէ պու հագիգաթ Ուէսթըրն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթմիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՒԻ ՈՒՇՈՒՄԻՍԻ

1900

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՀՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

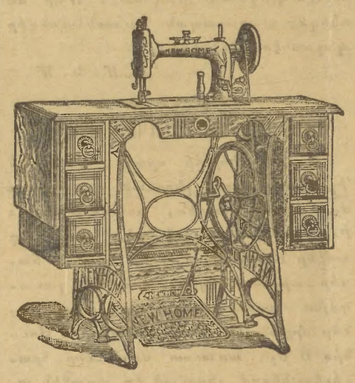

Մէզգիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOUR ռէգաստրէմիսիզ գազանմըշ որը։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմսըլընտա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին եէկեանէ ատէեքասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիրուխթը Սթանպոլտա, Պահէճ Գարուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Նօ. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզերինտէ։ ՇԻՒՊԷԼԷՐ՝ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սարէբ։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻՇՄԷԵԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ

ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԷՎԱԹ

Պու ֆապրիգա՝ Բարիզին 1900 էքսբօզսիսիօնունտա 23 միտալեա իլէ 16 պէօյիւք միւքեաֆաթա նաիլ օլմուշ տրը։

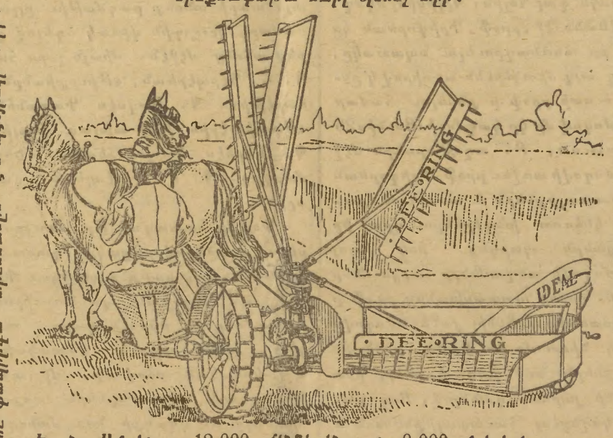

Պիչինէյ մախսուս ալէաթ ու էտավաթ էն էտարտա գէտ մանրամասն տեսնընտա։

Եալնոյ Ադրէսա՝ 12,000 ֆրանքէրէն դէպէ՝ 9,000 ֆրանքէ էր որը։

1901

Իյնէ եէնի պիր ասրրա տուխուլ էյլէմիք։ Միրուր իսէն զէման՝ չիմտի եիւզ սէնէյի կէչմիշ, պինաէն ալէյհ վուգուաթը թարիխիյէ սըրասընա գայա օլունմուշ որը։ պու տէվրին թէրագգրյեաթը՝ ալէյ ումում չաեանը հայրէթ պիր տէրէճէյէ տիր։ Մաքինա մարիֆէթի իլէ պիյմէք ֆէվգ էլ ատէ պիր թէթէրագգը տէեիլ մի։ 1858 սէնէսինտէ «Մարչ» նամ թըրքան մաքինասընընն իճատընտան պէրու պու անէ տէկին սանաաթը մուհիմմէթ մէզգուրէտէ կէրէք Ամերիգատա վէ կէրէք տիւնեանընն հէր պիր թարաքընտա էն միւհիմ պիր մէվգը թութմուշ օլան ֆապրիգա՝ ՏԻՐԻՆԿ վէ գումբանիասը օլուպ, իմալ էյլէտիեի մաքինալարը սաթուն ալանլարընն հատտ ու հիսապը եօք որը։

Իսթէեէնլէրէ գաթալօկ տէֆթէրիմիզի մէճճանէն կէօնտէրիրիզ։ Մէզգիւր տէֆթէրտէ պիյմէե մախսուս

«Իտիալ Տիրինկ» նամ տէմէթ իթմէ
» » » օրագ պիյմէ

«Իտիալ Տիրինկ» նամ թըրքան
» » » թըրմրգ

կիպի միւսթէլիֆ իւլ ճինս մունթազամ մաքինալարը՝ մըրէների մէվճուտ վէ իչպու մաքինալար՝ միւպալաղասը վէ ճիտտի սուրէթտէ թարաֆըմզատան թարիֆ իտիլմիշ տիր։

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԷՄԻԶՏԷՆ ՀԱՄԻՏԻՑԵԷ ՖԷՍԼԷՐԻ

Սայէի Շահանէյէ Սթանպոլտա Ֆէրիքէօյինտէ թէէսիս իթտիկիմիզ «Համիտիյէ» ֆէս ֆապրիգասը մամալարը՝ Էվրոքա մալլարընտան գաթ գաթ իսթիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օլտուղը կիպի, ֆիյաթճա տա էհվէն պուլունտըղը ճիհէթլէ. տախիլի մամուլաթըմըզին բէվաճճիբը թէէմին իթմէք արզուսընտա պուլընան միւհիմմէրէմ էհալիմիզի եզէր ճիհէթ մէճմունն իթմէքտէ տիր. էսասէն մագասատըմզը միլի սէրբոյտմըզը տախիլէն իսալ իթմէքէճնէպիլէր իհթիյաճատան վարէսէթ գալմագ նօգթալարընա միւնհասրը օլուպ, պու էմէլին հուսուլի իսէ, էվրոքա մալլարընա հէր վէճհէյէ բիճանիյէթի պիթթէճրիպպէ սապթ օլան իչպու մամուլաթը տախիլիյէմիզէ էհալիի քիրամին լայզգ օլտուղը տէրէճէտէ բաղպէթ պույուրմալարընա միւթէվագգիֆ որը. չայանը իֆթիխար պիր ճիհէթ տախի ֆապրիգամզը վուգու պուլան սաթընտան 100 տէ 2 սիրի եազմը ասարը Շէհրիյարիսէն օլան Հիճազ ըմէնտրֆէրինէ մաեէմմինունիյէ թէրք իթմիշ օլտուղու կիպի, Տար իւլ Ա-ճեզէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիյէ Սանայի մէքթէպինէ 150 ատէտ մա բիւսկիւլ ֆէս իհտա իթմէք սուրէթիյլէ տէ իպրազը համիյէթէ մուվաֆֆիգ օլմուշ որը։ Իչպու ֆէսլէր եազմուրտան թէրտէն պօզուլմասընը կիպի, գալըպ տախի իսթէմէզ. ըսլանան ֆէսլէրին աթէչէ կէօսթէրիմէյէրէք գուրուլտըլմասը իսթար օլունուր։

Զիյրատ մուհարբէր մահալլէրտէ բիւսկիլսիզ օլտուղը հալտէ, մագթու ֆիյաթլարա սաթըլմագտա որը։

Իչի թիպէթի զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 5 ղ.,

Իչի հասբըլը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 8 ղ.,

Իչի իքի գաթլը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 10 ղ.,

Իչի սաթլասը զայէթ գուլլանըլը ֆէս՝ պէհէրի 13 ղ.։

Մահալը ֆիւրուխթը. — Սթանպոլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Քիչիք Իսմայիլ Բաչա խանը ալթընտա Ն. 17, Տիւրէքլէր արասընտա Ն. 71, Ազէբայտա Թէչիլ Թուլումպա մէյտանընտա Ն. 101, Շէյլիսէ Օսման պէյ կազինօսը ճիվարընտա ֆապրիգամզը թահթմտա, Պէյլիքթաշտա ճատտէի Քէպիրտէ Տօգթ. Դրխեան էֆ Նին խանէսի թահթընտա վէ Իսկիտարտա չարշըսի քէպիրտէ 44 նիւմէրօտա վէ Պալատ իսկէլէսինտէ 3 վէ 5 Ն՝ մաղազալարտա սաթըլմագտա որը։

Ֆէսլէրիմիզ գէրբլուպ պօզուլտուղը թագտիրտէ չիպէլէրիմիզին հէր հանկըսընա միւրաճաաթ օլունուրսա, էէնի պիր ուսուլտ մէճճանէն գալըպլանաճաղը միհթէրէմ միւշթերիլէրիմիզէ իլան իտէրիզ։

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԵԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԵԷՏԷՆ ԵԸԳԱՆՄԸՇ ՎԷ ՖԻԼԹՐԷԼԷՆՄԻՇ ԷՆ ԱԼԷԱ

ԶԷՑԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐԸ

Մէնէքչէ բաեիֆալը Օսմանը միւրէքքէպլէրի վէ սարիէ մուխթէրիի Կիրիտի Սըմէտ Շէվգը պէյ թարաֆընտան պու տէֆա իսթիթրա իտիլէնա«ֆիլթրէ» ալէթի վասթաասը իլէ, ուսուլը ֆէնէնիսի տարիէսինտէ եըգանմըշ վէ սիւզիւմիշ վէ միտէեի իսալ իտէնէք հէր նէվի մէվատտը էճնպիյէտէն արի վէ պէրի գըլընմըշ խալիս վէ նէֆիս զէյթուն եաղլարը մէվգըզը ֆիրուխթա վազ օլունմուշ որը։

Պունուն խիլաֆընը ֆէնէնէն իսպաթ իտէնլէրէ՝ իմալաթխանէ թարաֆընտան 50 օսմանլը լիրասը վէրիլէճէէի տախի թէահհիւտ օլունուր։ Իչպու եաղլարընն կէրէք նէֆասէթինի վէկերէք ֆիսթաճա էհվէնիյէթինի թէհրիպէ իթմէք խաթէէն էրպապը մէզգա՝ տէրունինտէ աթիգ եարբմ գըրէ զէյթուն եաղընը հավի վէ չիչէնին աղզը մուխթէրի Կիրիտի Ահմէտ Շէվգը մէօհրի իլէ մէմհուր գաբալը չիչէլէրաէն պէհէր ատէտի 5 ղրուշ ֆիեաթլա սաթըլմագտա որը։

Եաղ իսկէլէսին օէ— 29 Նիւմէրօլու Նիգօլաքի Բաբատօքուլօնընն մաղազասընա միւրաճաաթ պույրուլմասը իլան օլունուր։

60 ՂՐՈՒՇ ՇԱԲՍԹԱԿԱՆՈՎ

Բարեկիրթ և պատուաւոր պատանի մը որ երկու տարիէ ի վեր առեւտրական ասպարէզ մտած է և տեղեակ է մանիֆաթուրայի, ինչպէս նաև մաքսի և երկաթուղւոյ գործողութիւններու, վաթսուն ղրուշ շաբաթականով պաշտօն կը փնտռէ վաճառականի մը քով։

Լաւ կը խօսի և կը գրէ Հայերէն, Տաճկերէն և գաղղիերէն լեզուները։ Դիմել խմբագրատուն «Մանզումէ»ի։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Աբիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարգուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, չատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեսական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Ուրիշը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրտին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրտիմէ և դեռ այս կարգէ՛ շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլհօն՝ Օ վօ Լէսիթին Պիլհօն անուանբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարեալ պէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաւորը ժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, ասոնք որ դեղձումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ վօ Լէսիթին Պիլհօն Օ vo-lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլհօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ուդեղավաճառներու քով։

ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԻՆԱՍԻ ԷՖԷՆԴԻ ՓԱՍՏԱՓԱՆ

Կառավարութեան մօտ Եուսուֆ օղլու խանը, Ն. 18 ԻԶՄԻՐ,

Այս ծանօթ փաստաբանն որ ասկից առաջ Գրգաղաճ հաստատուած էր, այս անգամ իւր գրասենեակն փոխադրած է Իզմիր Եուսուֆ օղլու խանը։ Կը տեսնայ ամենայն ստուգութեամբ։ օրէնքի սահմանին մէջ, ամէն գատական, վաճառականական գործեր թէ Հուգուգի, Թիճարէթի Շէրիյէ և թէ ամէն պատօնական սենեակներու վերաբերեալ գործողութիւնք։ Կը յանձնարարենք յիշեալ էֆէնտին յարգոյ հաստատութեան։

)(245)(

ԹՈՐԳՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՋԳԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԼԽՈ ՏՕՀՄԱՑԻՆ ԿՆԱՆԴՐԷ

ԵՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԹ.

Տիկին Տագրեանի ակնարկութիւնը խոր տպաւորութիւն ըրաւ Կասարեանի վրայ որ սրտաբուխ մերժումով մը,

—Հաւատացէք Տիկի՛ն, ըսաւ, երբեք մտքէս չէ անցած Ալիսի հոր հարստութիւնը, ի՛նչ հարկ, ես ալ բաւական դիրք մը չտկած եմ նիւթապէս, զուտակ առանց դրամական նպատուամի ամուսնացնելու չափ։ Հիմա իսկ ապացոյցը կրնամ տալ անկեղծութեանս, թուղթ մը բերել տուէք որուն վրայ գրեմ թէ, Արսէն կը հրաժարի իր ապագայ կնոջ հարստութենէն։

—Կատակ է ըսածս, դուղ մ'ելլաք կարապետ աղա, ըսաւ տանտիրուհին, եթէ խնդիրը ինձմէ մինակ կախում ունենար, հիմակուընէ իսկ հաճութիւնս կու տայի, այնչափ յարմար կը տեսնեմ Ալիսի և Արսէնի միացումը, բայց գիտէք որ ուրիշ աղջիկներու չի նմաներ Ալիս, անիկայ ազատ է ընտրութիւնը ընելու, և հայրն ու հօրեղբայրը միայն կրնան վերջնական խօսքը արտասանել։

Տանտիրուհին կատարեանը ճամբու դնելէ ետք, աղջիկներուն քով ելաւ, որոնք իրենց յուզումը հանդարտեցուցած կը խօսակցէին տխուր ու սրտաբեկ։ Ատրինէի թախանձանքներուն վերայ Ալիս պատմած էր ամէն բան և աւելցուցած էր որ տառապանքի ամուսնութիւն մը պիտի կնքէ, միմիայն հրեւոյթները փրկելու և հայրը խաբելու համար, եթէ ոչ սիրտը բնաւ հաշտ չէ ամուսնութեան հետ։

Ատրինէ յանկարծակիի եկած էր քրոջը այս անակնկալ որոշումէն, Մանաւանդ թէ գալէն ի վեր միշտ մէկտեղ կենակցած էին և իրմէ աւելի, ա՛ն էր որ ընդդիմացած էր ամուսնանալու գաղափարին և ամէն առթիւ կրկնած էր որ երեւոյթներ միասին ապրին մինչեւ իրենց կեանքին վերջը, քանի որ երկուքն ալ մէկ վիշտ կը կրէին ու միեւնոյն պատճառով սրտաբեկած էին։ Օր. Տագրեան չուարած էր և չէր գիտեր թէ ի՞նչ ընթացք բռնէր հօրեղբօր աղջկան հանդէպ որ հայրը փրկելու համար կը դրժէր ուխտը ու կը զոհէր սիրտը։

Տիկ. Տագրեան երկու աղջիկներուն խօսակցութիւնը ընդհատելով Ալիսի քով նստաւ ու անոր այտերէն համբուրելով.

—Ապրի՛ս զաւակս, ըսաւ, մայրական գորովով, թէ՛ իմ և թէ հօրդ վերայէն մեծ բեռ մը նետեցիր. օ՞րչափ պիտի ուրախանայ երբ իրիկուան աւեսեմ իրեն որ նոր կարգադրութիւններ ըրած ենք և թէ մօտ օրէն կարելի է հարսնիք ունենանք։ Մինչեւոյն ժամանակ Ատրինէին համար ալ պատրաստութիւններ պիտի տեսնենք հարկաւ, քանի որ երկուքդ ալ թէ՛ սրտով, թէ՛ տարիքով և թէ՛ սկզբունքով միասին կը քալէք։

—Բնական է, յարեց Ալիս, առանց Ատրինէի պատասխանին սպասելու, ապրինք միասին, մեռնինք միասին, ինծի չափ ան ալ խորհելու է ընտանիքին վիճակը և ինչ ալ որ ըլլանք, երջանիկ թէ դժբախտ կը փափաքիմ որ միշտ բախտակից գտնուինք իրարու,

Ատրինէ չպատասխանեց, մտածկոտ դէրք մը առաւ. մայրը նկատելով որ Ալիսի չափ ոչ ոք կրնայ աղդեցութիւն ունենալ աղջկանը վրայ,

—Ուրեմն, ըսաւ, այս իրիկունէն իսկ պիտի աւետեմ հայրիկներուն և լրջութեամբ անոնց ուշադրութեան պիտի յանձնեմ խնդիրը։

—Քանի որ մեր ամուսնութիւնը երջանկութիւն պիտի առթէ հայրիկներուն, ըսաւ Ալիս, քանի որ մեր անձնազոհութիւնով դուք խղճի հանդարտութիւն մը պիտի վայելէք, մենք երկուքս ալ սիրայօժար կը զոհենք մեր որոշումները, կը լռեցնենք մեր սիրտը ու կը համակերպինք ձեզ։

—Հաւատացէ՛ք, ծիծաղիլս կուգայ ձեր այս խօսքերուն վրայ, ըսաւ տանտիրուհին, զոհողութի՛ւն, անձնուիրութի՛ւն, ի՞նչ խենթիս խօսքերն են ասոնք. ես առաջի օրէն իսկ կը համբերէի, վստահ ըլլալով որ երկուքդ ալ հեռատես, խելօք զաւակներ էք, չէք ուզեր անհետացնել ձեր ընտանեկան անունը ու օր մը չէ օր մը անպատճառ պիտի ճանչնաք ձեր սխալը։ Շնորհակալ եմ, և անկեղծ ըլլալու համար ըսեմ որ, երախտապարտ եմ Կարապետ աղային որ հաճեցաւ այս բարեկամութիւնը մեզի մատուցանել. թէեւ ան ալ իր նկատումը ունի եղեր, ինչ որ սակայն անտեղի նկատում մը չէ իմ կարծիքովս։

Տիկինը այսչափ մը Ալիսի զգացնելէ ետք Ատրինէի դառնալով,

—Ի՞նչ յուսահատե՛ր, անճրկի՛ր, լեր ես, ըսաւ, չխօսի՞ս, դուն ալ բան մը չըսե՞ս։

—Ի՞նչ խօսիմ, հառաչեց աղջիկը, ամէն բան դուք ձեզի կը խօսիք կը լմնցնէք կոր. մեզի լռել կ'ի՛յնայ բնականաբար, երբ իրաւունք չունինք կարծիք յայտնելու։

—Զիզերուս դպչելիք բաներ մի՛ խօսիր Ատրինէ, չեչտեց մայրը ցասումով մը, ալ հերիք է, երեք տարի է պէպէք կը խաղցնենք կոր, հոգիս հանեցիք, հիմա որ Ալիս քիչ մը ճամբու եկաւ նէ դուն ալ բան մի՛ հաներ։

—Անոր խօսքը իմ վրառ է, մայրիկ, ըսաւ Ալիս կտրուկ ձեւով մը, դուն սիրա մի հատցներ, ալ ամէն բան վրճռուեցաւ, իմ որոշումս Ատրինէի համար որոշում է, անիկա իմ խօսքէս դուրս չելլեր։

—Ուրեմն ելէք հագուեցէք, հիմա հայրիկները պիտի վերադառնան, այսօր թող երեսը խնդայ մարդոց։ Դուք ալ եթէ ամուսնութենէն դժգոհ մնաք նէ, զիս անիծեցէք որ պատճառ կ'ըլլամ։

—Անիծելու խնդիր չկայ, արդէն մենք երջանիկ ըլլալու նպատակով չէ որ պիտի ամուսնանանք, պարտք մը միայն պիտի կատարենք, որպէս զի դուք գոհ մնաք։

—Վաղը կը տեսնեմ ձեզի, հարս ըլլալէ ետք որչափ պիտի զղջաք որ այս խենթի գաղափարներուն ծառայած էք. պիտի յիշեցնեմ ձեզ ասոնց ամէնքը և միասին պիտի խնդանք։

(Շարունակելի)

ՀԱՅ ՄՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՄՆԻՒԻ

ՍԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

ԱՊԱՌԻԿ
Մ՚ ՈՒԶԷՔ
ԶՊԻՏԻ
ՏԱՄ
ԱՊԱՌԻԿ
ԶՊԻՏԻ ՏԱՄ

Ճամբորդներու համար 5 % զեղչ
Ամուրիներու » 10 % »
Աղջիկներու » 50 % «
ԶՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒԶՐԻ